

Conferință de presă

Raport anual 2018

Mugur Isărescu

Guvernator

București, 10 iulie 2019

Raportul anual: principalul instrument de asumare a responsabilității instituționale a BNR

- ❑ Conform prevederilor Legii nr. 312/2004 privind Statutul BNR, art. 35, alin. (4)

Guvernatorul prezintă Parlamentului, în numele Consiliului de administrație, până la data de 30 iunie a anului următor, Raportul anual al Băncii Naționale a României – care cuprinde activitățile Băncii Naționale a României, situațiile financiare anuale și raportul de audit – pentru a fi dezbătut, fără a fi supus votului, în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului.

- ❑ În *Raport* este prezentat detaliat modul în care a acționat banca centrală pentru îndeplinirea atribuțiilor statutare
- ❑ *Raportul anual 2018* a fost transmis Parlamentului, Președinției, Guvernului, precum și ministerelor și instituțiilor publice cu atribuții în domeniul economic și financiar și a devenit disponibil publicului pe *website*-ul BNR în iunie 2019

Relația BNR cu Parlamentul României

- ❑ Între Parlamentul României și Banca Națională a României se desfășoară un dialog permanent, care constă, în principal, în:
  - ✓ Elaborarea și prezentarea punctelor de vedere ale BNR asupra unor proiecte de acte normative care privesc domeniile în care aceasta are atribuții
  - ✓ Participarea la discuții ale comisiilor de specialitate pe tematici din sfera de activitate a BNR
  - ✓ Transmiterea către președinții celor două Camere ale Parlamentului și către comisiile de specialitate – pe lângă *Raportul anual* (obligație statutară) – a *Raportului asupra inflației* și a *Raportului asupra stabilității financiare*
  - ✓ Formularea răspunsurilor la interpelări punctuale adresate de senatori sau deputați
- ❑ În situații economice și financiare deosebite, BNR prezintă Parlamentului opinii și poziții fundamentate în vederea soluționării adecvate a problemelor în cauză

Relația BNR cu Guvernul și cu alte autorități ale statului

- ❑ Cooperare permanentă cu Guvernul României, pe multiple planuri, printre care:
  - ✓ Cooperare în cadrul relațiilor cu instituțiile financiare internaționale (FMI, Banca Mondială)
  - ✓ Participarea la ședințele Comisiei de planificare a fluxurilor financiare ale Trezoreriei statului și realizarea zilnică a operațiunilor Trezoreriei statului
  - ✓ Cooperare cu Ministerul Finanțelor Publice în procesul de emisiune de obligațiuni pe piețele internaționale de capital și de elaborare a Programului de convergență al României

- ❑ Participarea la Comitetul Național pentru Supravegherea Macroprudențială, constituit în 2017
  - ✓ Structură de cooperare interinstituțională din care fac parte reprezentanți ai BNR, ai Autorității de Supraveghere Financiară și ai Guvernului și care contribuie la menținerea stabilității financiare, inclusiv prin consolidarea capacității sistemului financiar de a rezista șocurilor și prin diminuarea acumulării de riscuri sistemice

- ❑ Participare la Comisia Națională de fundamentare a Planului național de adoptare a monedei euro (înființată în 2018), condusă de primul-ministru și de președintele Academiei Române, în calitate de copreședinți, respectiv de guvernatorul BNR și de un viceprim-ministru, în calitate de vicepreședinți
  - ✓ În BNR funcționează din anul 2010 Comitetul de pregătire a trecerii la euro, care asigură un cadru formalizat de dezbateri, cu rol de suport al deciziilor băncii centrale în procesul de aderare la zona euro
  - ✓ În luna decembrie 2018, Comisia a finalizat redactarea Raportului de fundamentare și a Planului național de adoptare a monedei euro

Cuprinsul *Raportului anual 2018*

Sinteză

Capitolul 1. Contextul internațional și evoluții macroeconomice interne

Capitolul 2. Banca Națională a României în cadrul Sistemului European al Băncilor Centrale, organismelor și forurilor constituite la nivelul UE

Capitolul 3. Politica monetară a Băncii Naționale a României

Capitolul 4. Stabilitatea financiară

Capitolul 5. Autorizarea și reglementarea instituțiilor financiare

Capitolul 6. Supravegherea prudențială a instituțiilor financiare

Capitolul 7. Consolidarea funcției de rezoluție bancară a Băncii Naționale a României

Capitolul 8. Emisiunea de numerar

Capitolul 9. Sisteme de plăți și de decontare

Capitolul 10. Administrarea rezervelor internaționale

Capitolul 11. Balanța de plăți și poziția investițională internațională a României

Capitolul 12. Relațiile financiare internaționale

Capitolul 13. Convergența economiei românești și cadrul de guvernanță economică în Uniunea Europeană

Capitolul 14. Comunicarea externă a Băncii Naționale a României

Capitolul 15. Statistică și cercetare economică

Capitolul 16. Activitatea juridică a Băncii Naționale a României

Capitolul 17. Cadrul instituțional și organizarea Băncii Naționale a României

Capitolul 18. Situațiile financiare ale Băncii Naționale a României la 31 decembrie 2018

Secțiune statistică

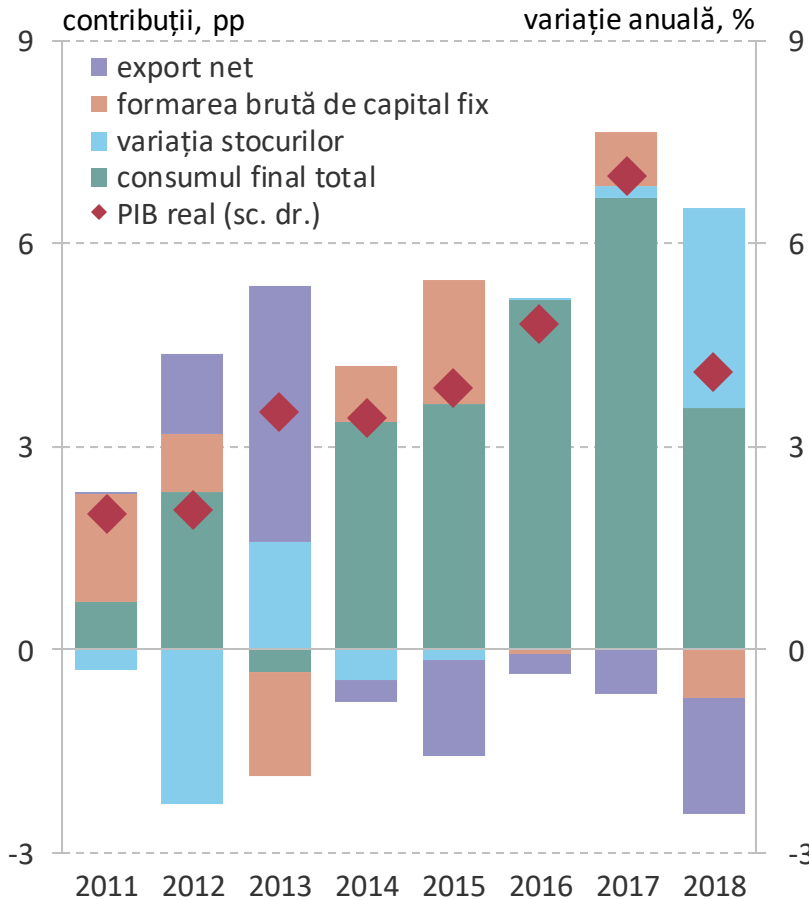
Raportul anual 2018: principalele caracteristici ale contextului macroeconomic și financiar

- ❑ Creștere economică robustă, în atenuare față de maximul postcriză înregistrat în anul 2017, bazată în continuare pe consum
- ❑ Dezechilibru extern în accentuare, pe fondul expansiunii absorbției interne dincolo de potențialul economiei
- ❑ Situație a ratei anuale a inflației în decembrie 2018 la nivelul consemnat la finele anului 2017, plasat în interiorul intervalului de variație asociat țintei staționare, după depășirea unor șocuri temporare de ofertă
- ❑ Ajustare treptată a conduitei politicii monetare prin majorarea ratei dobânzii de politică monetară și întărirea controlului asupra lichidității din sistemul bancar
- ❑ Stabilitate financiară robustă, nefiind identificat niciun risc sistemic sever
- ❑ Poziție financiară solidă a BNR; niveluri pozitive semnificative ale capitalului propriu și rezultatului financiar

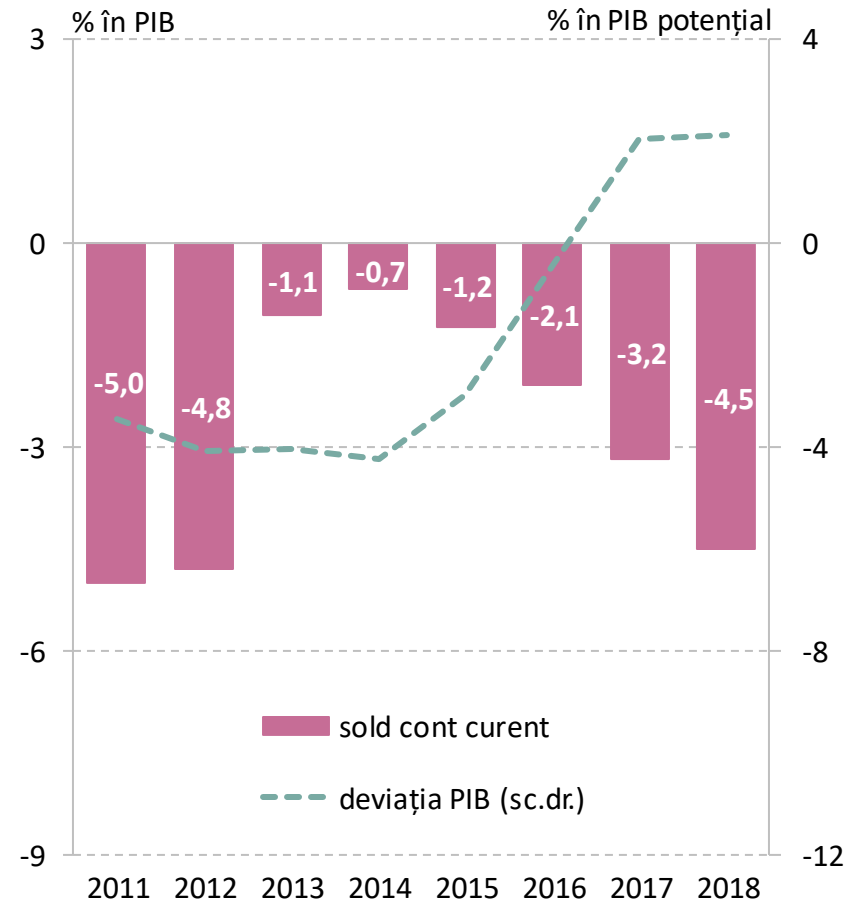
I. Creșterea economică și echilibrul extern

În anul 2018, creșterea economică s-a situat la un nivel înalt, deși în atenuare față de anul precedent; cererea excedentară de consum a continuat să erodeze contul curent

Contribuții la creșterea economică

Deviația PIB și echilibrul extern

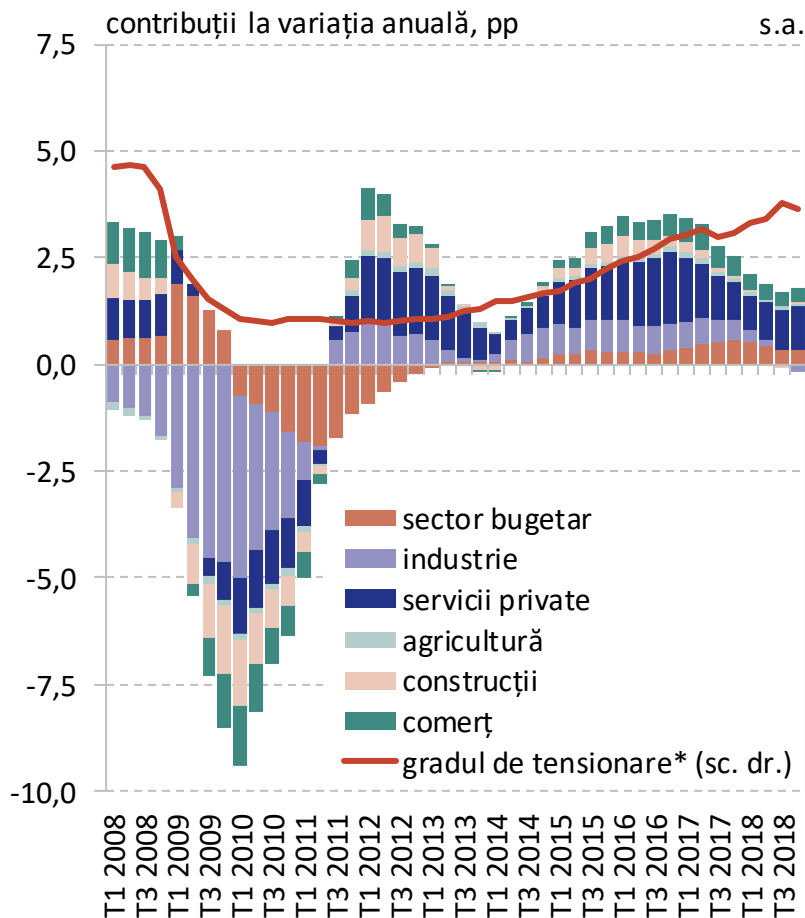
Sursa: INS, BNR, calcule și estimări BNR

Notă: Pentru deviația PIB, (-) reprezintă deficit, iar (+) excedent de cerere agregată.

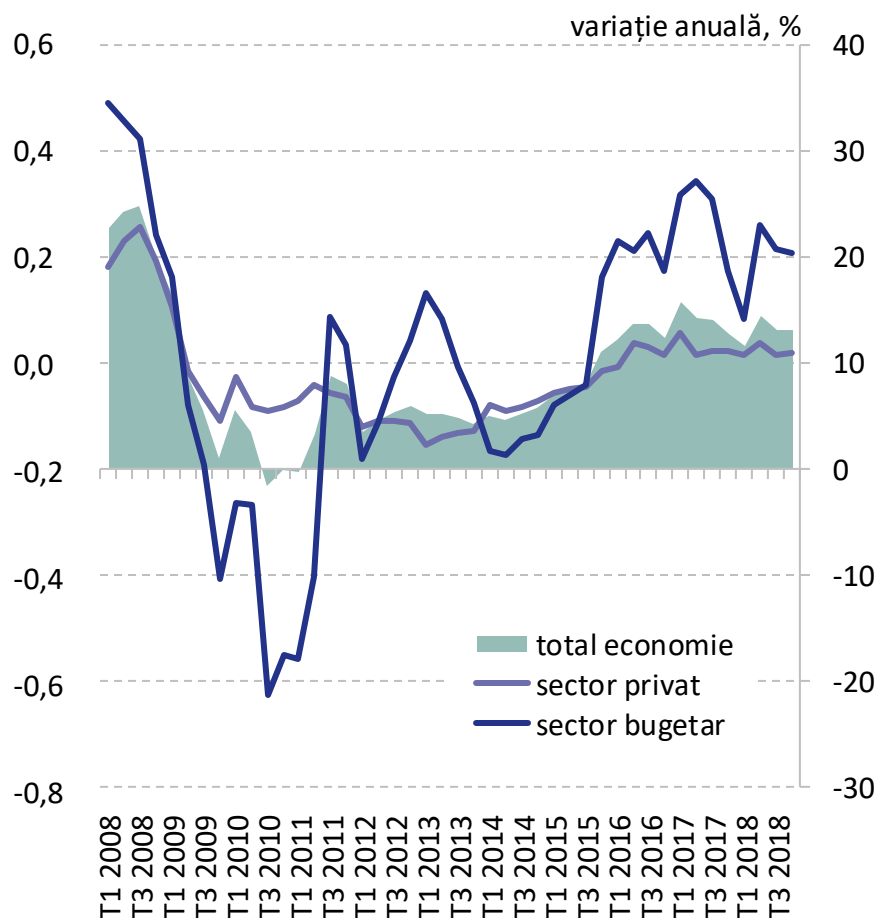

Cererea robustă a fost susținută de menținerea tensiunilor pe piața muncii, din perspectiva salariilor și a ocupării

Efectivul salariaților din economie și gradul de tensionare a pieței muncii

Câștigul salarial mediu net

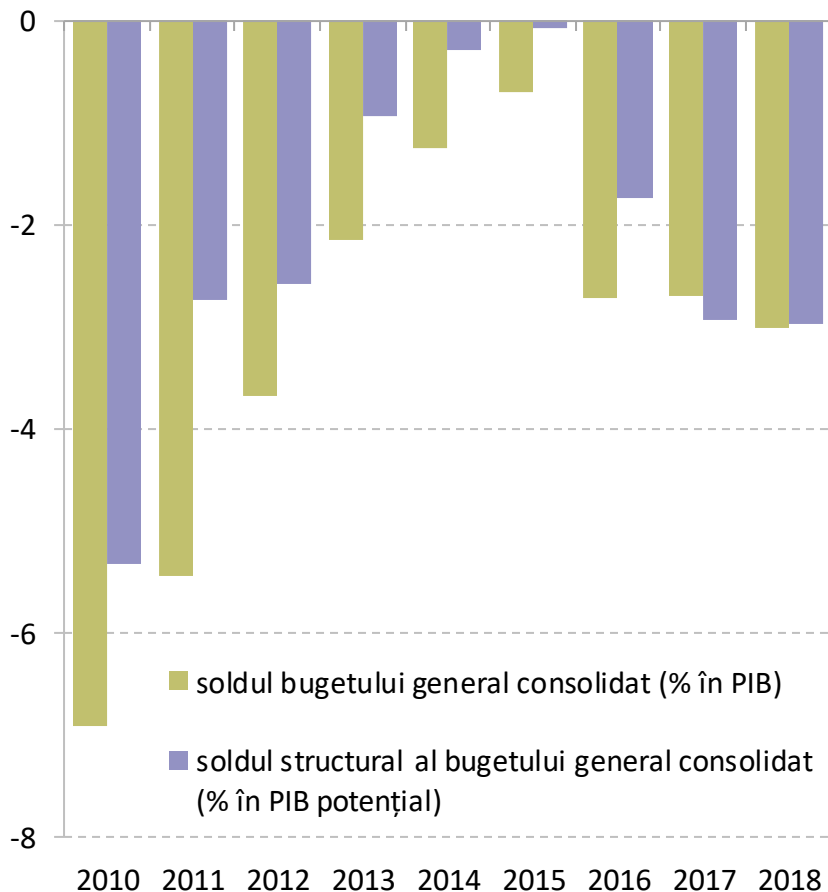

* calculat ca raport între rata locurilor de muncă vacante și rata șomajului BIM

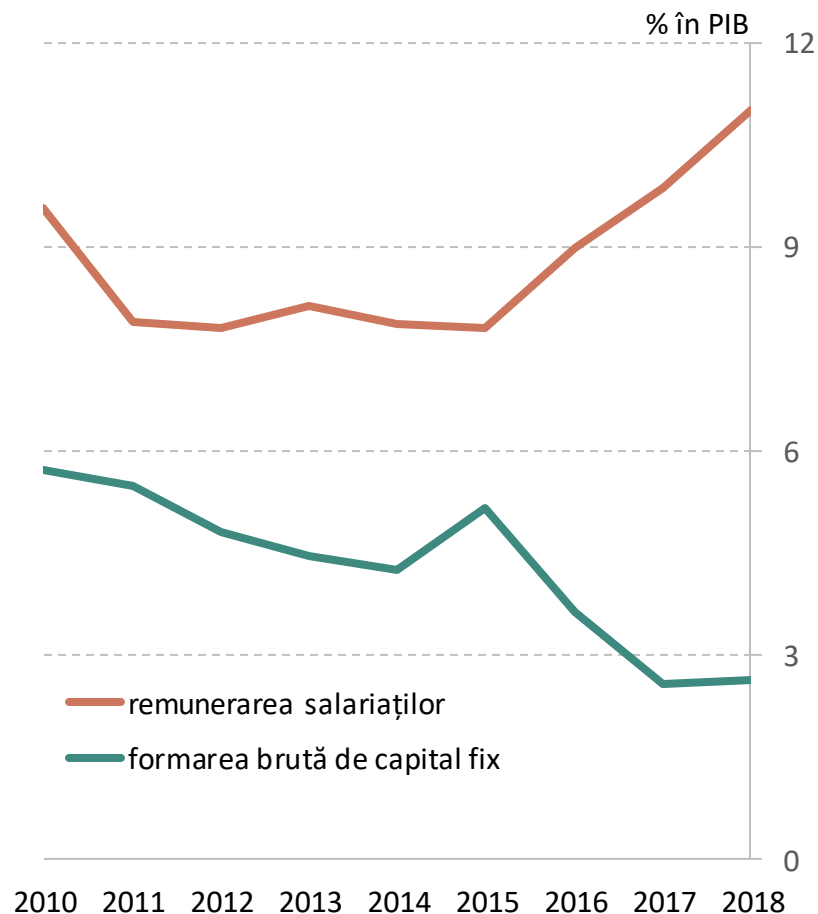
Sursa: INS, calcule BNR

Conduita politicii fiscale nu s-a plasat nici în anul 2018 pe coordonate anticyclice; dinamică alertă a cheltuielilor de natură permanentă

Deficitul bugetului general consolidat

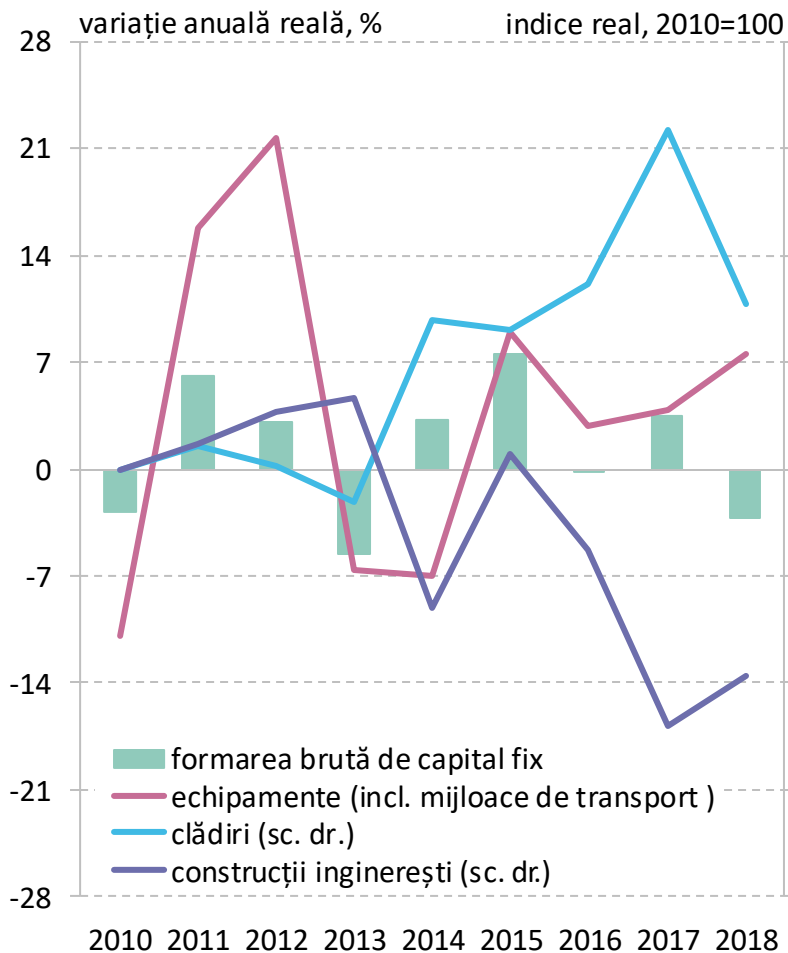
Cheltuieli bugetare salariale și de investiții

Sursa: AMECO, calcule BNR

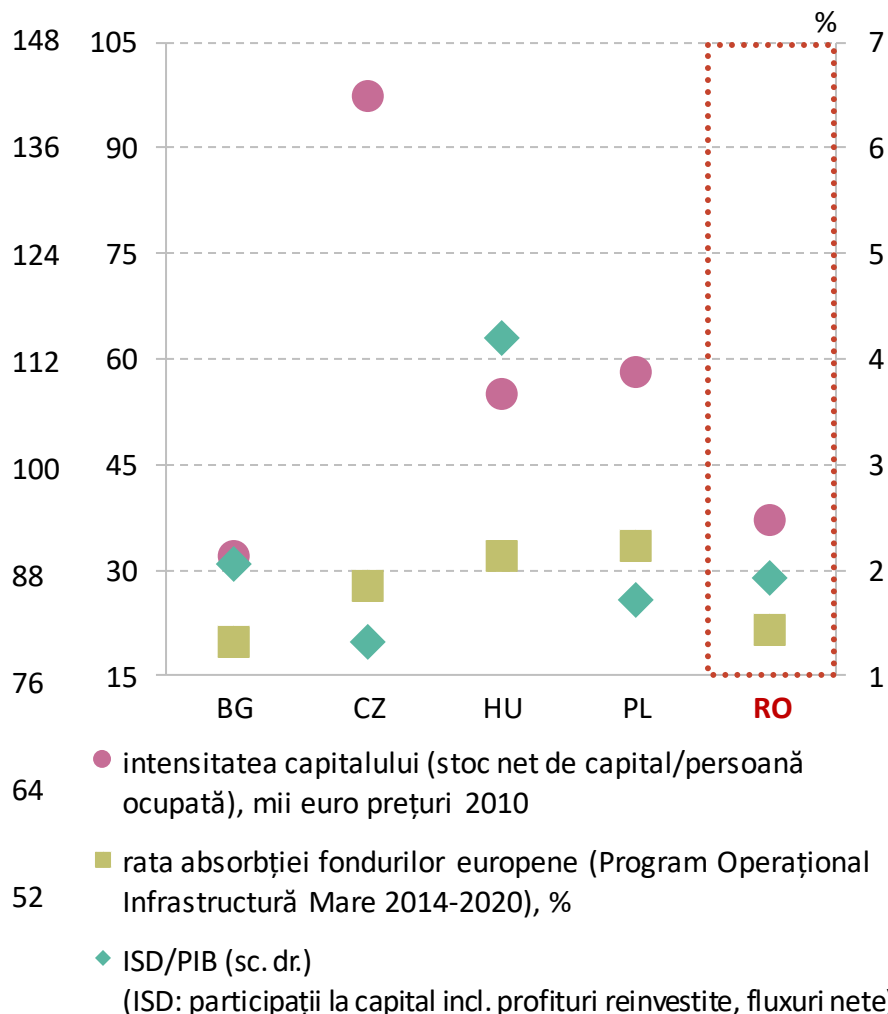
Investițiile au scăzut, performanța României în planul acumulării de capital rămânând modestă comparativ cu a celorlalte economii din regiune

Investiții

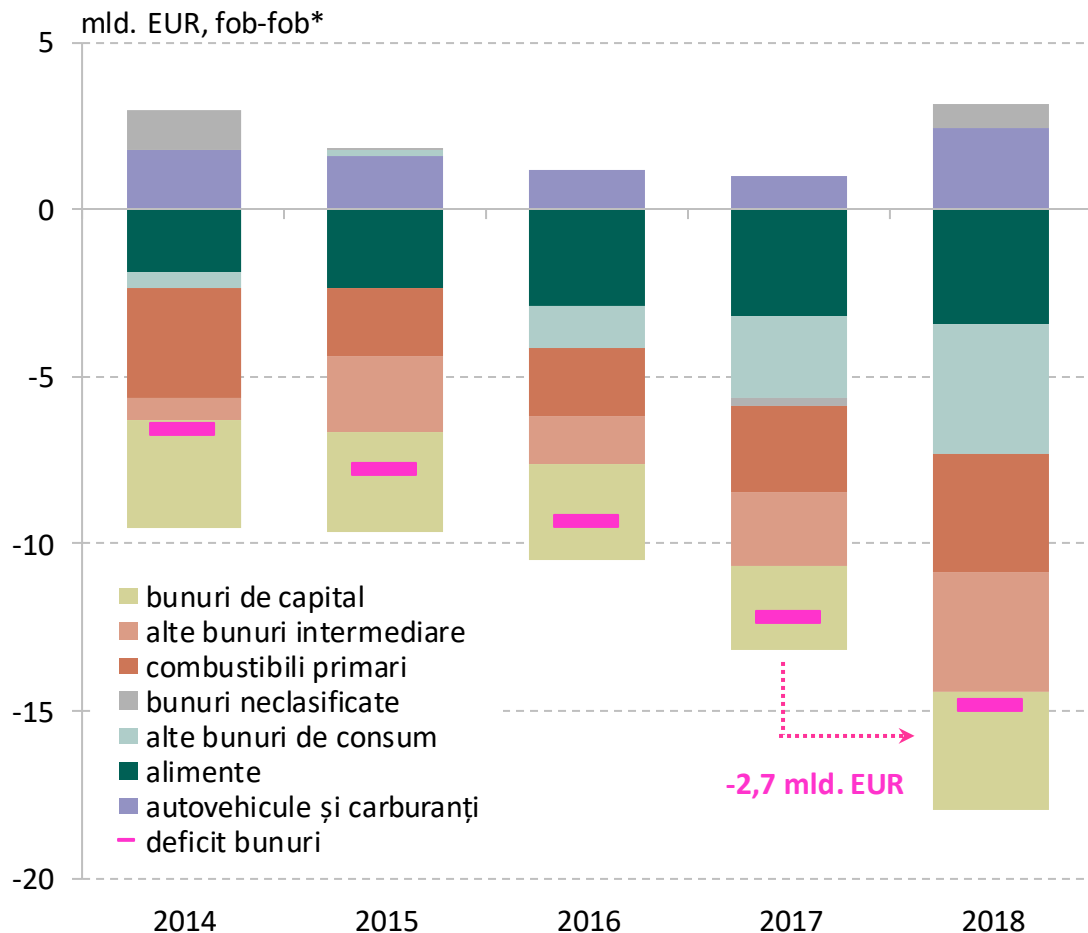
Sursa: INS, CE, BNR

Contextul regional – 2018

Expansiunea cererii de consum a antrenat deteriorarea balanței bunurilor

Balanța bunurilor

Factori determinanți

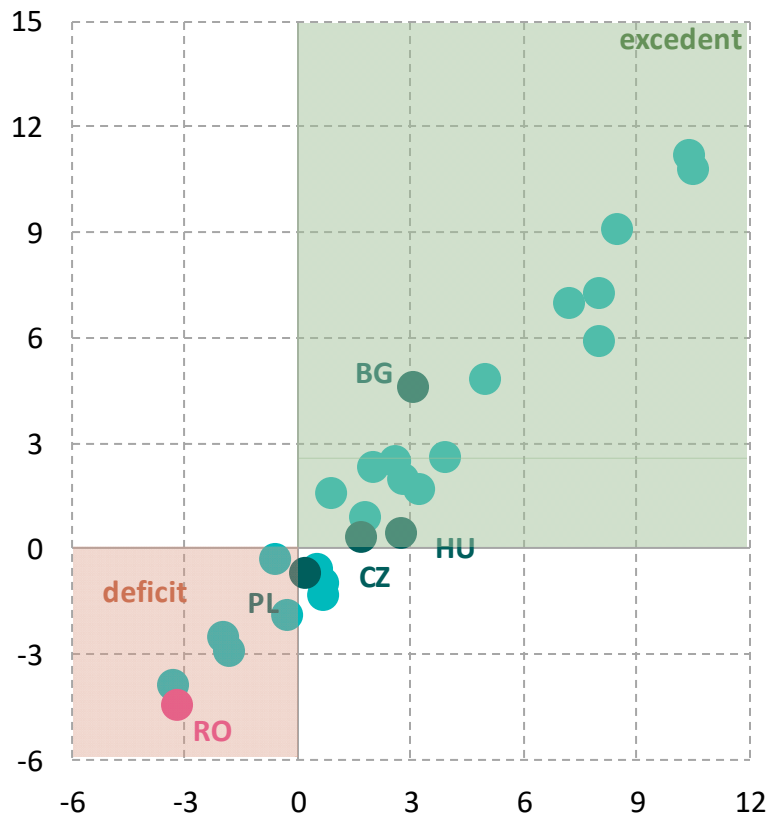
- Expansiunea cererii interne de consum
- Creșterea cotațiilor petrolului
- Slăbirea cererii externe de componente auto (pe fondul modificării standardelor europene de testare a emisiilor, al temperaturii cererii de autovehicule la nivel internațional și al impunerii unor sancțiuni asupra Iranului)
- Creșterea importurilor de componente auto, în asociere cu vânzările externe peste așteptări de noi modele Dacia și Ford
- Problemele de competitivitate la nivelul producătorilor locali, mai ales pe segmentul bunurilor de consum

*) potrivit BPM6, sunt excluse bunurile produse în sistem *lohn*

Sursa: INS, Eurostat, BNR, calcule BNR

Soldul contului curent se plasează pe o poziție nefavorabilă, inclusiv în context european, și nu a mai fost finanțat în întregime din surse stabile de capital

Contul curent în statele UE

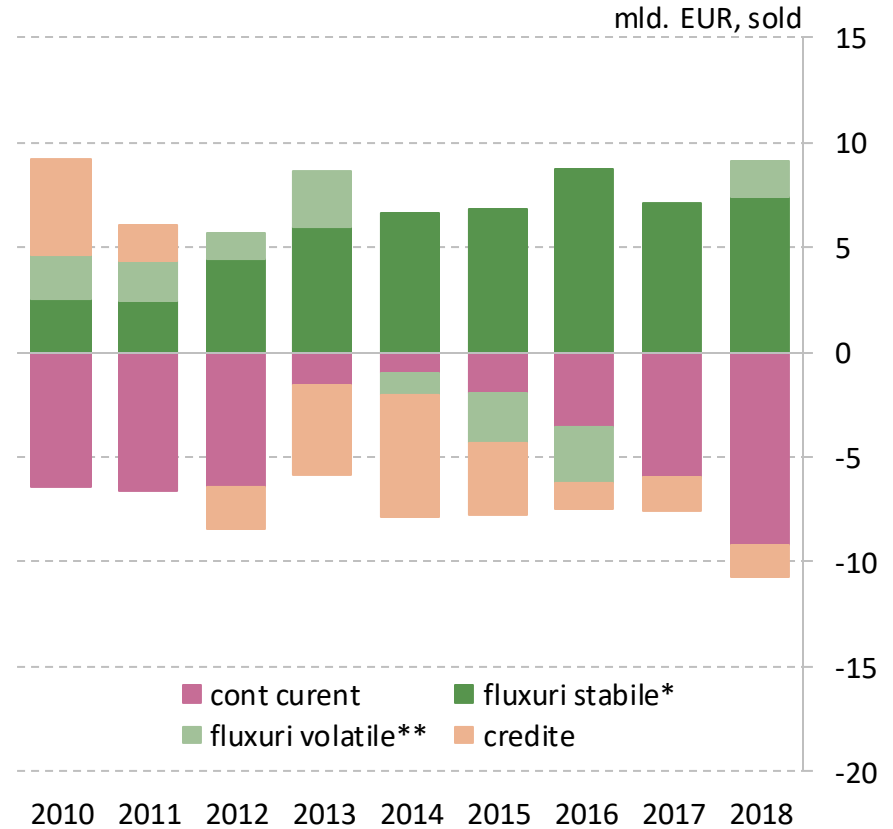

OX: soldul contului curent (% în PIB), anul 2017

OY: soldul contului curent (% în PIB), anul 2018

Sursa: BNR, Eurostat

Principalele surse de finanțare a deficitului de cont curent – România –

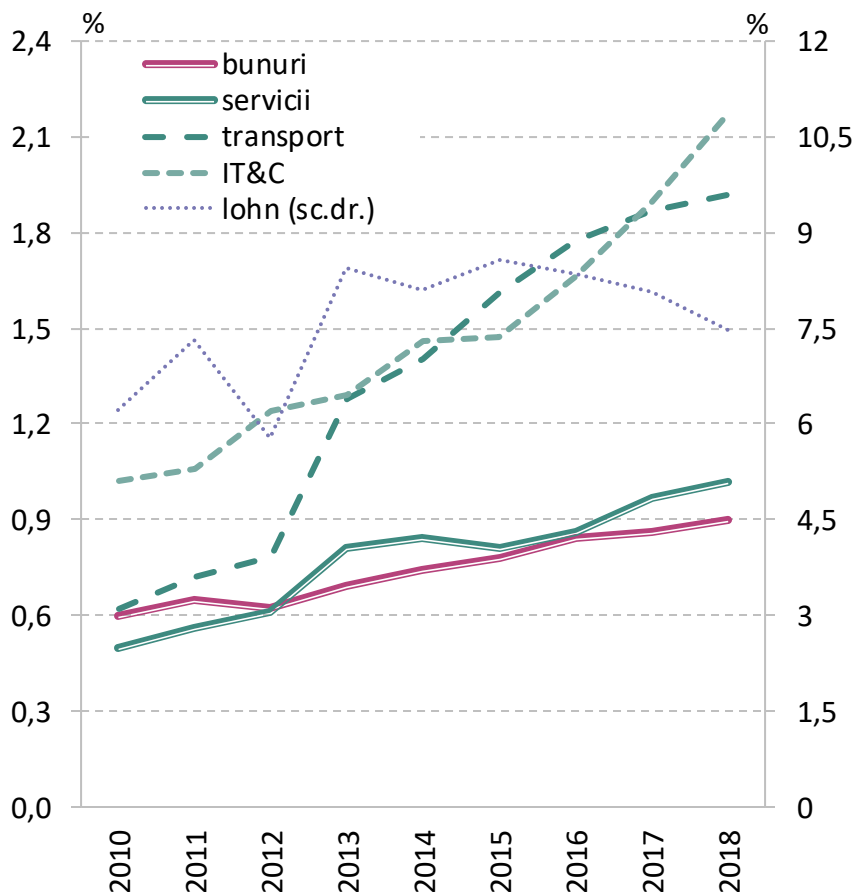
*) ISD și contul de capital

***) investiții de portofoliu și depozite

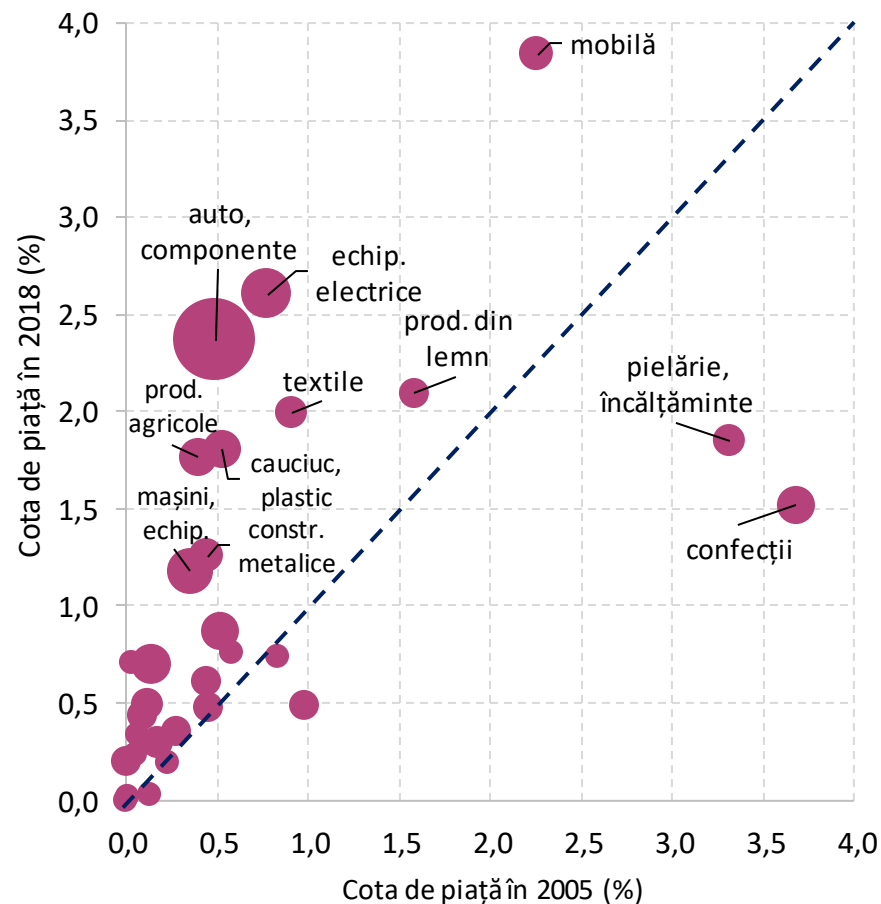
Notă: „+” intrări; „-” ieșiri, pentru fluxurile financiare.

Deteriorarea contului curent din ultimii ani nu a fost însoțită de erodarea cotei de piață a exporturilor, care, de altfel, a continuat să se îmbunătățească

Cota de piață a României în UE*

Cota de piață a exporturilor în UE – bunuri**

*) conform BPM6

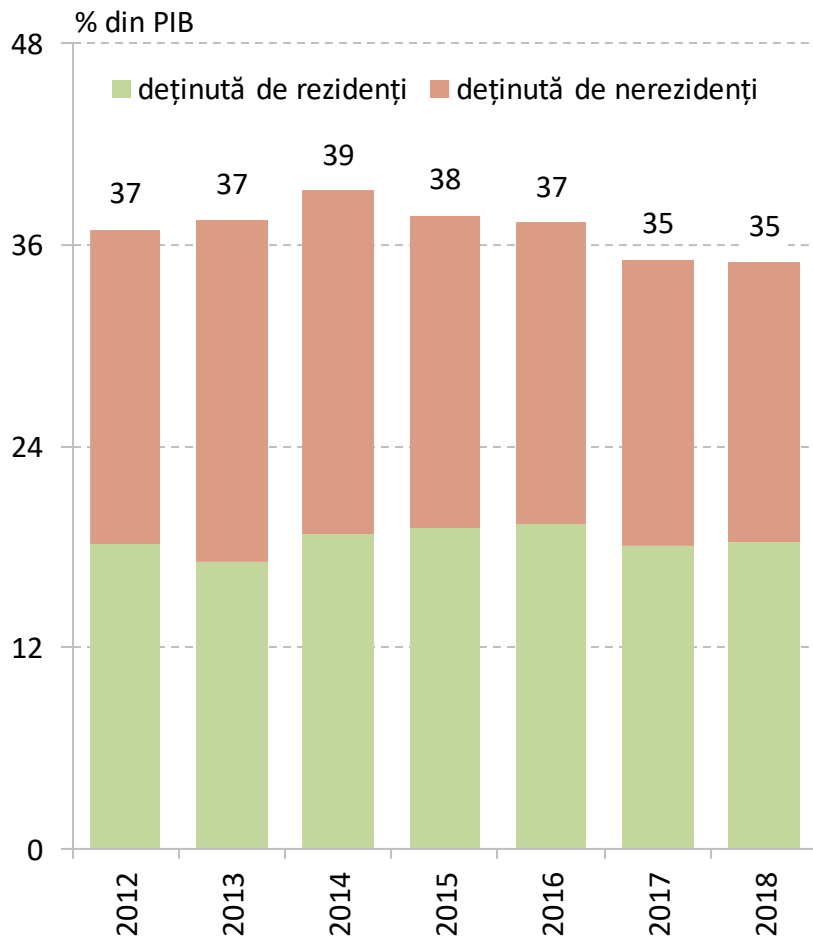
**) dimensiunea punctelor corespunde ponderii categoriei respective în exporturile totale ale României în anul 2018

Sursa: Eurostat, calcule BNR

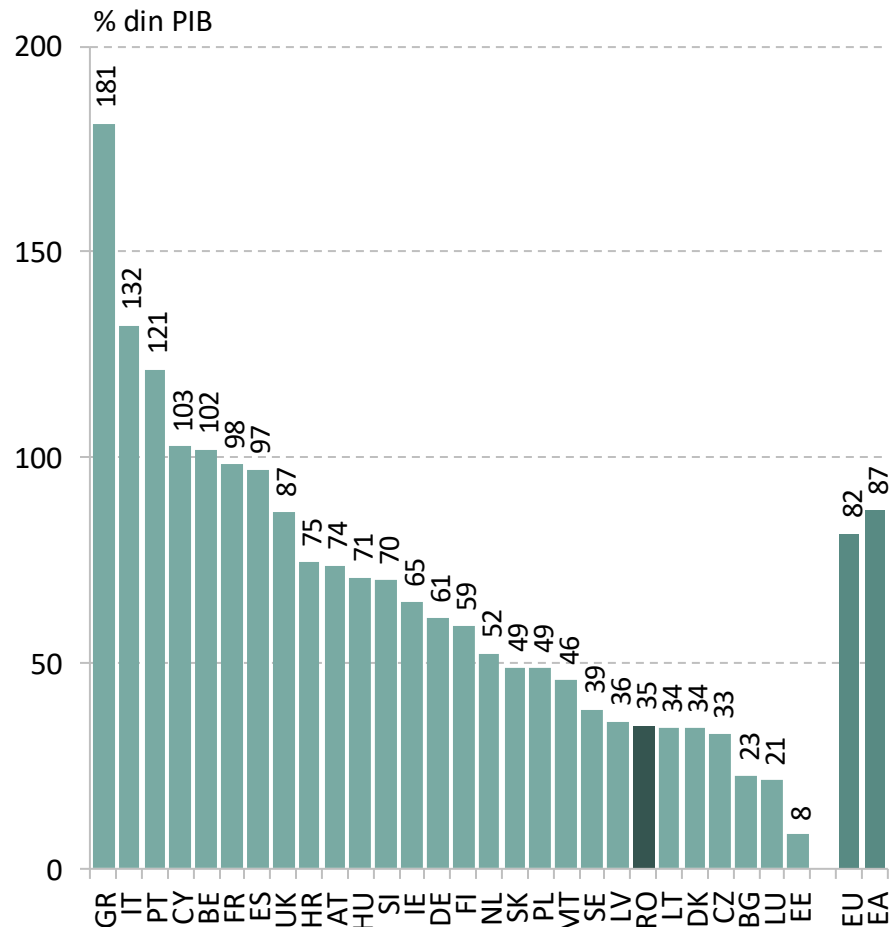
II. Îndatorarea și rezervele internaționale

Datoria publică are o compoziție echilibrată pe tipuri de deținători și se menține la un nivel scăzut comparativ cu majoritatea statelor europene

Datoria publică a României

Datoria publică brută a statelor membre UE la finele anului 2018

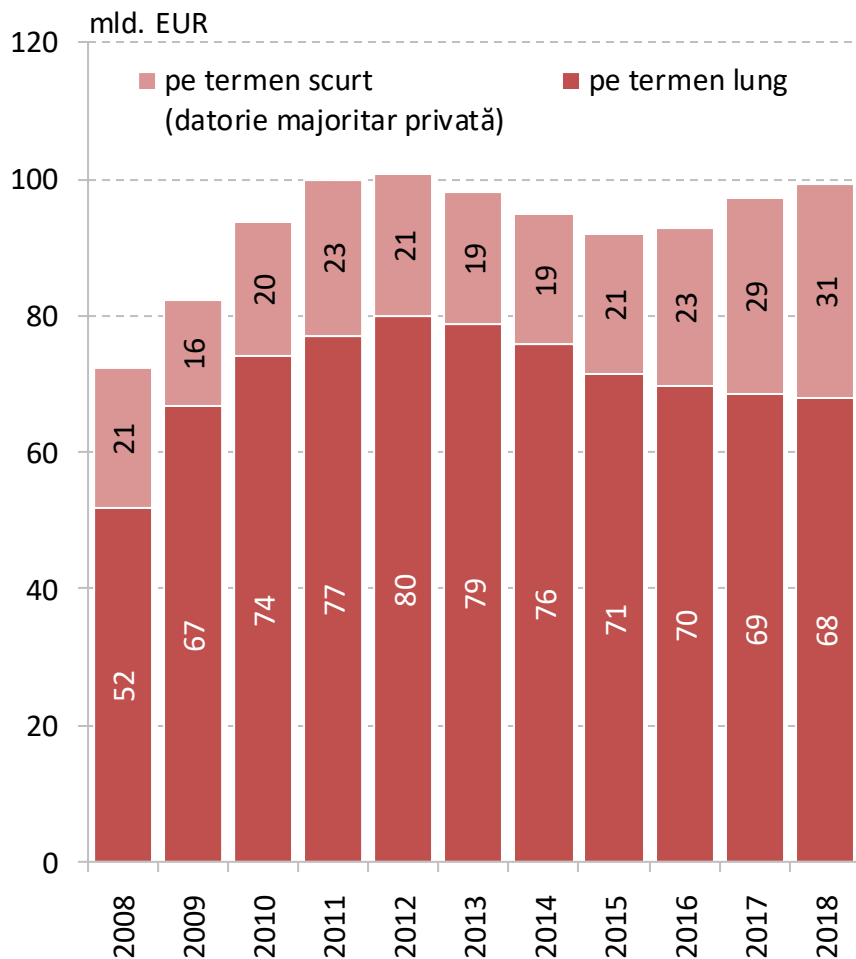

Sursa: MFP, AMECO

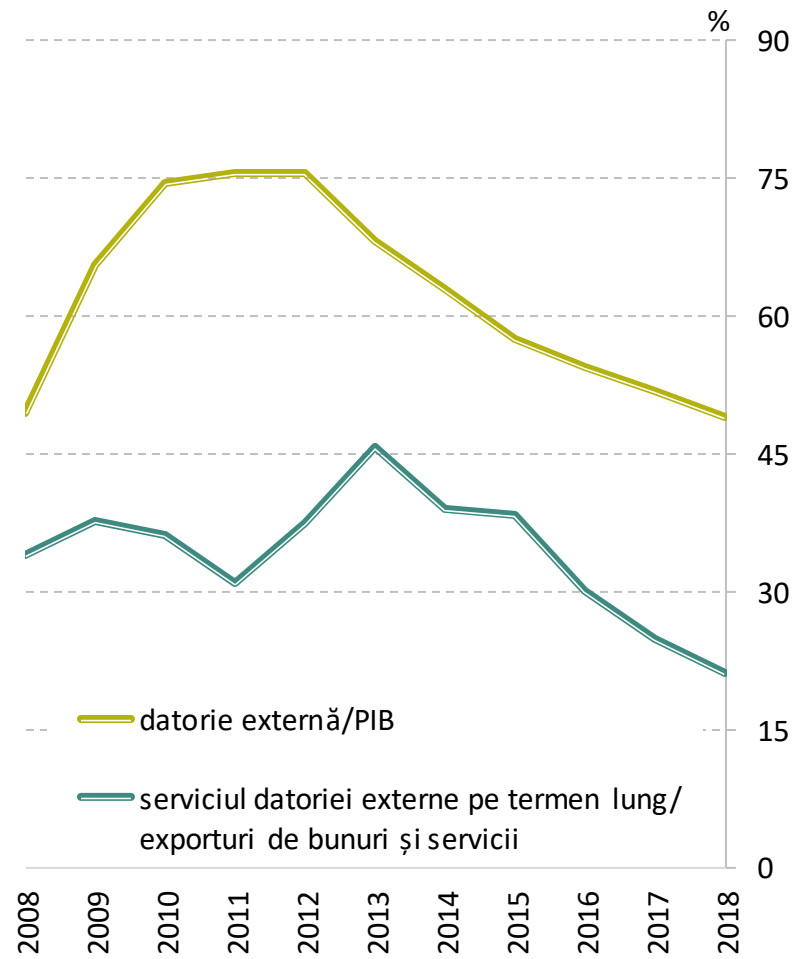

Datoria externă a crescut ușor, dar efortul pentru onorarea acesteia s-a diminuat

Datoria externă

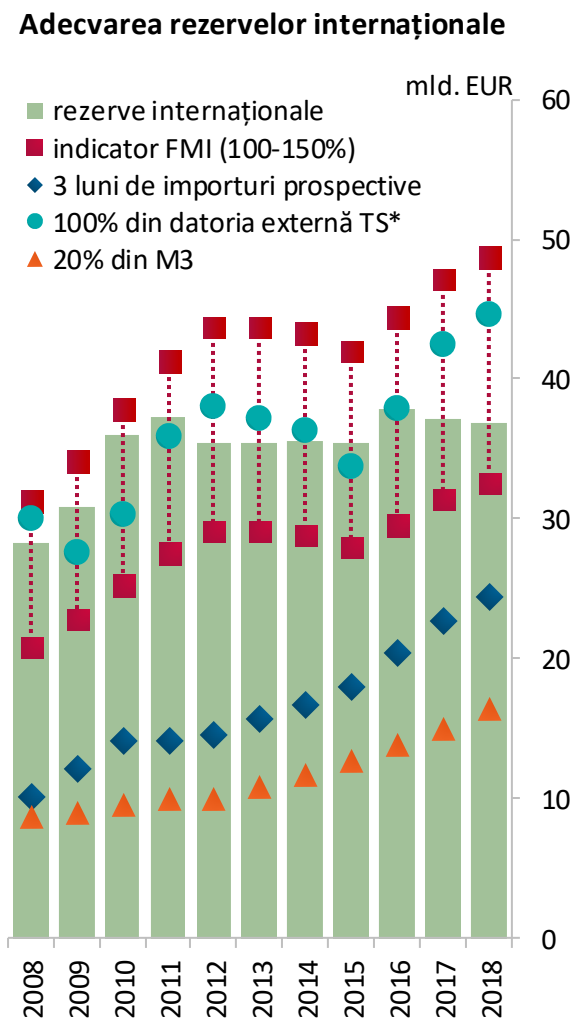
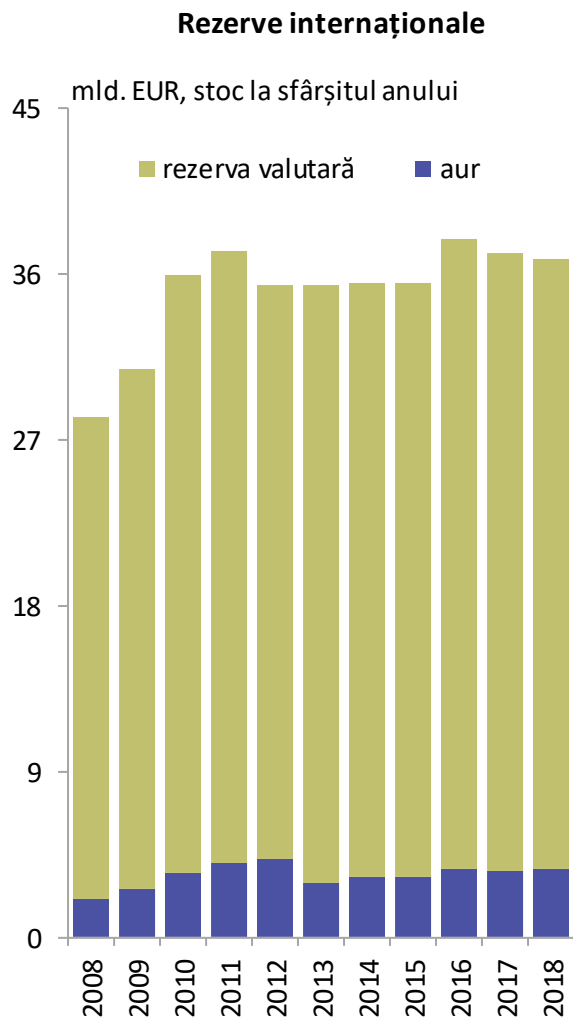

Indicatori ai îndatorării externe

Sursa: BNR

Rezervele internaționale s-au menținut la un nivel ridicat și în limitele recomandate din perspectiva adecvării

- Situația la un nivel confortabil a rezervelor internaționale asigură României credibilitate externă
- **stocul de aur** s-a menținut la nivelul de circa 104 tone, din care peste 61 de tone aflate în custodie la Banca Angliei
- BNR a efectuat în 2018, pentru al treilea an consecutiv, o acțiune de verificare a lingourilor la sediul acestei instituții

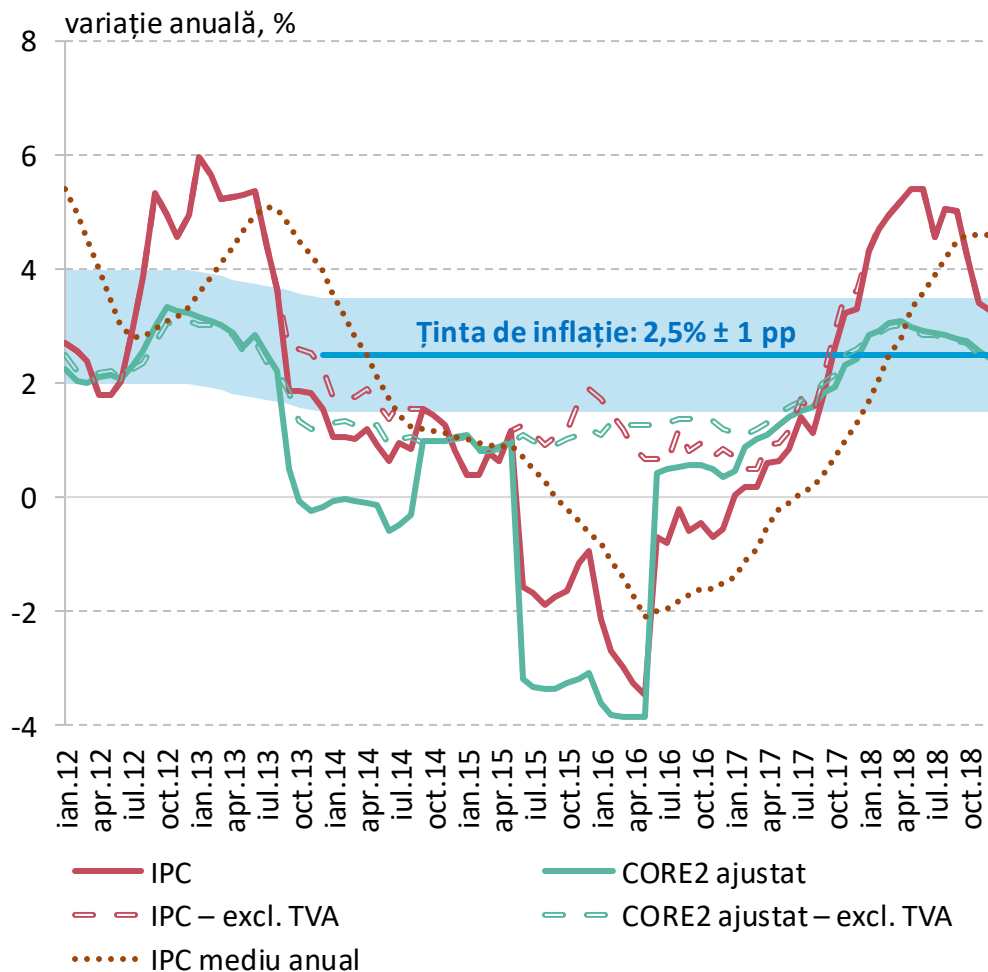
Sursa: BNR, CNSP, FMI, calcule BNR

*) scadență reziduală

III. Evoluția inflației și politica monetară

Rata anuală a inflației IPC s-a poziționat pe o pantă ascendentă în prima jumătate a anului 2018, reintrând în noiembrie în intervalul de variație al țintei staționare

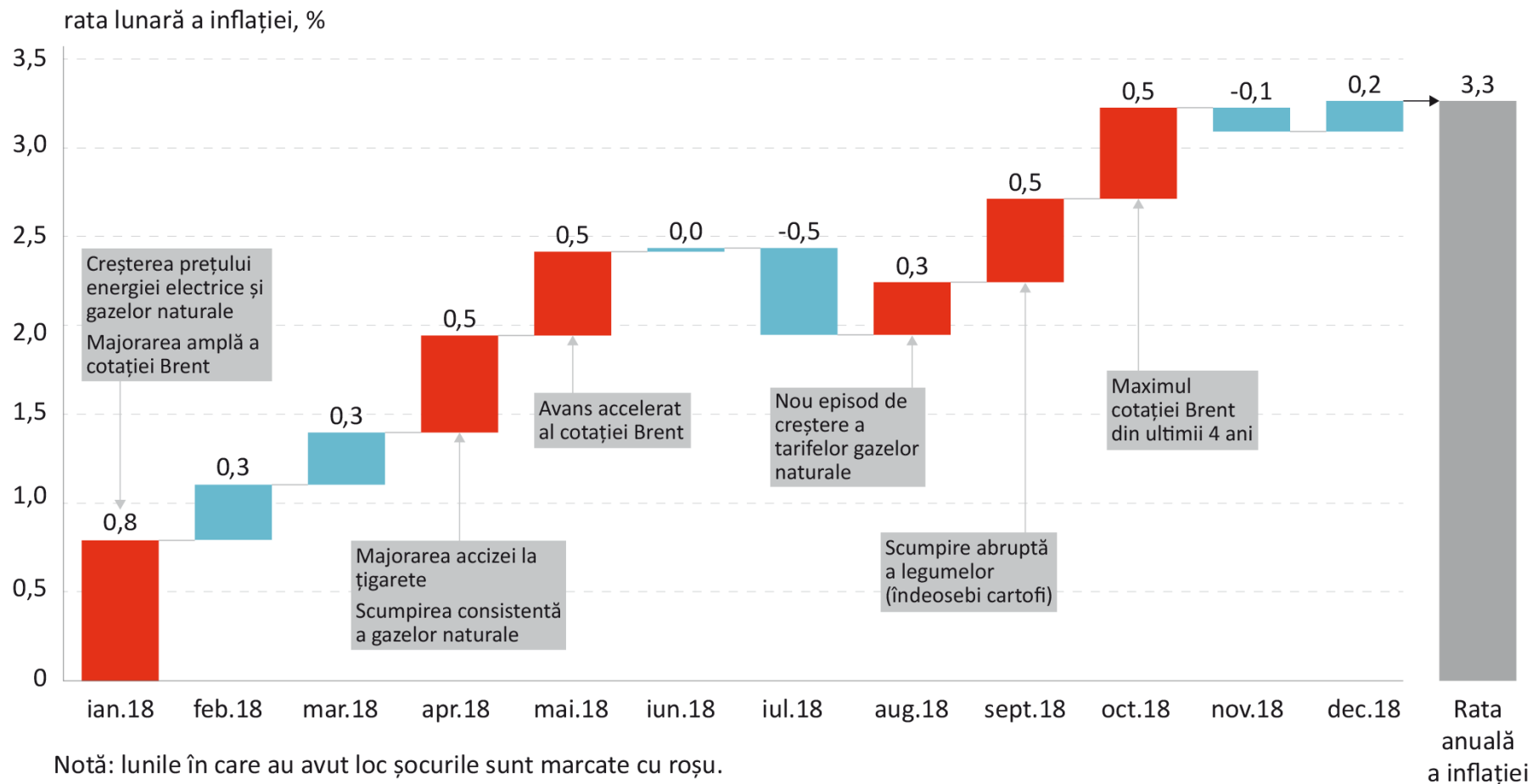
Determinanți

- ↑ Efectul de bază asociat modificărilor fiscale operate în ianuarie-februarie 2017
- ↑ Scumpirile ample repetate ale gazelor naturale
- ↑ Persistența unui excedent semnificativ de cerere agregată
- ↑ Creșterea alertă a costurilor salariale
- ↑ Așteptările ridicate privind inflația ale tuturor categoriilor de agenți economici
- ↔ Stabilitatea cursului de schimb al monedei naționale în raport cu euro
- ↓ Disiparea unor șocuri inflaționiste care au afectat grupa alimentelor

Sursa: INS, calcule și estimări BNR

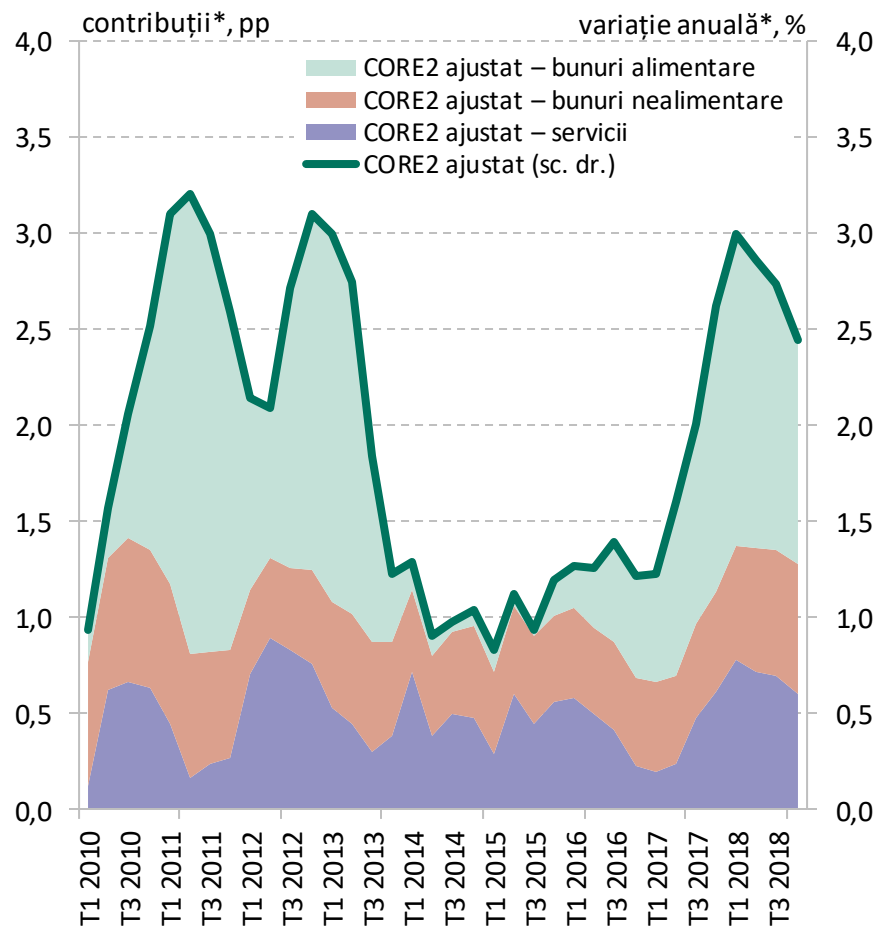
Anul 2018 a stat, de asemenea, sub semnul unor șocuri inflaționiste manifestate la nivelul componentelor exogene ale IPC

Sursa: INS

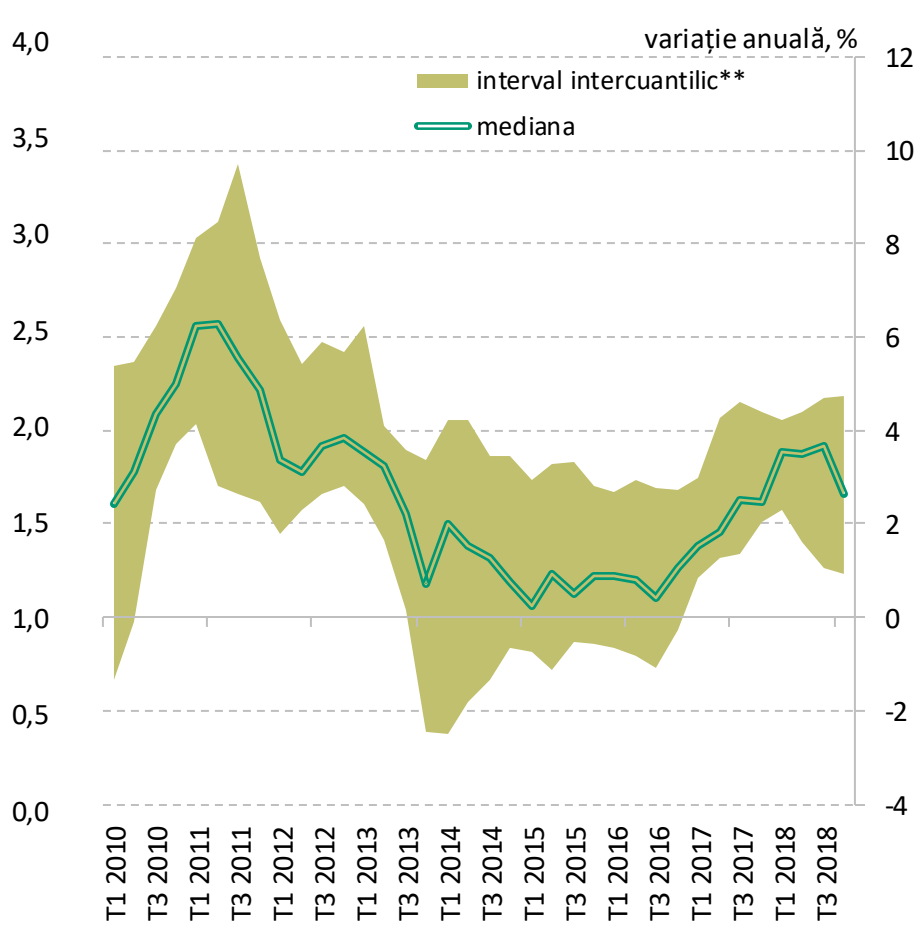
După o accelerare în prima parte a anului, inflația de bază s-a plasat la finele lui 2018 la același nivel ca în decembrie 2017, similar parcursului prețurilor producției industriale

Componentele inflației de bază

*) exclusiv efectul direct al modificărilor TVA

Prețurile producției industriale pentru piața internă

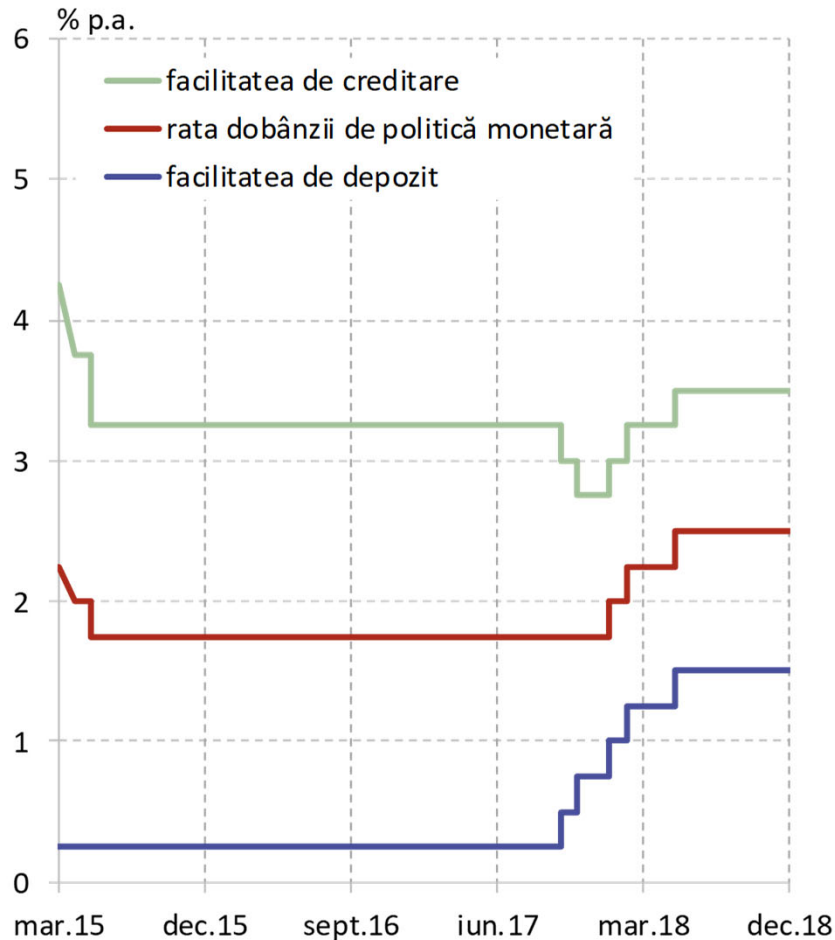

**) definit ca diferență între percentile distribuției dinamicilor anuale (25%-75%) din sectorul prelucrător

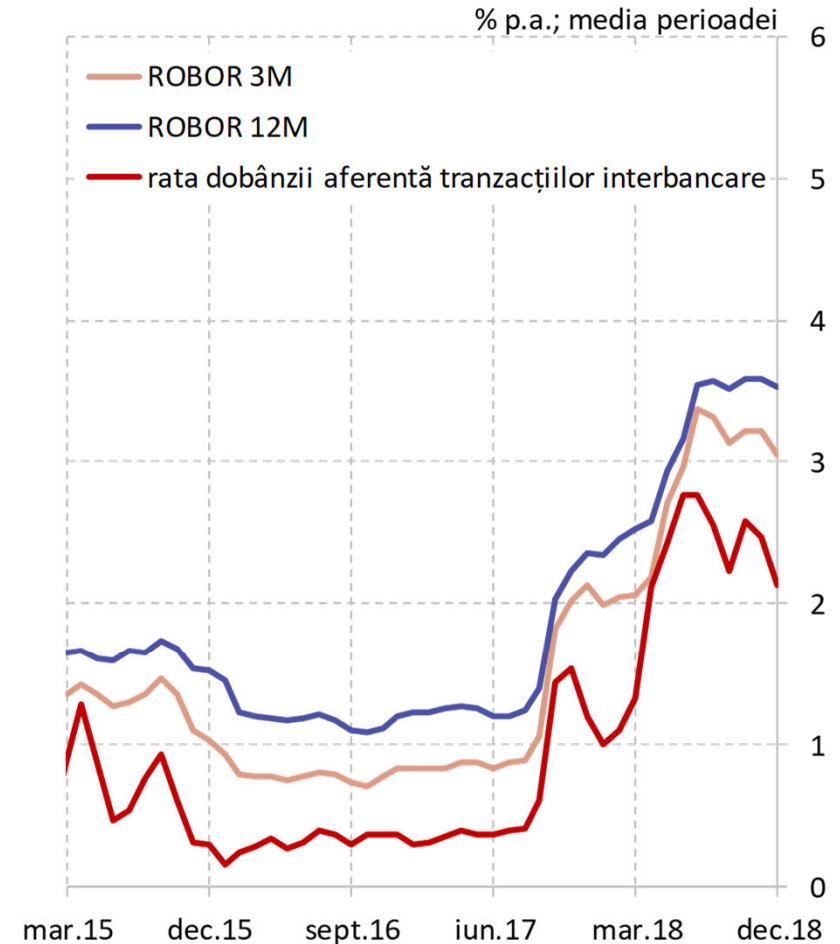
Sursa: INS, calcule și estimări BNR

Ajustare ascendentă a ratelor dobânzilor BNR, urmată de *statu-quo*; evoluția s-a reflectat la nivelul ratelor dobânzilor pe piața interbancară

Ratele dobânzilor BNR

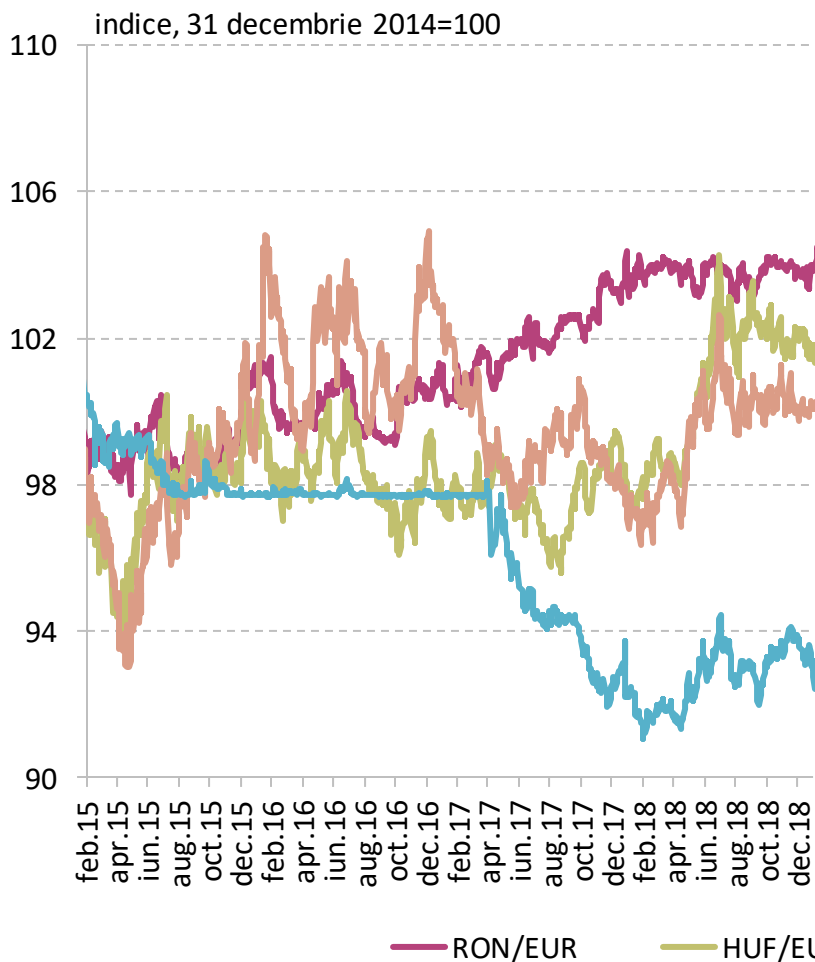
Ratele dobânzilor pe piața interbancară

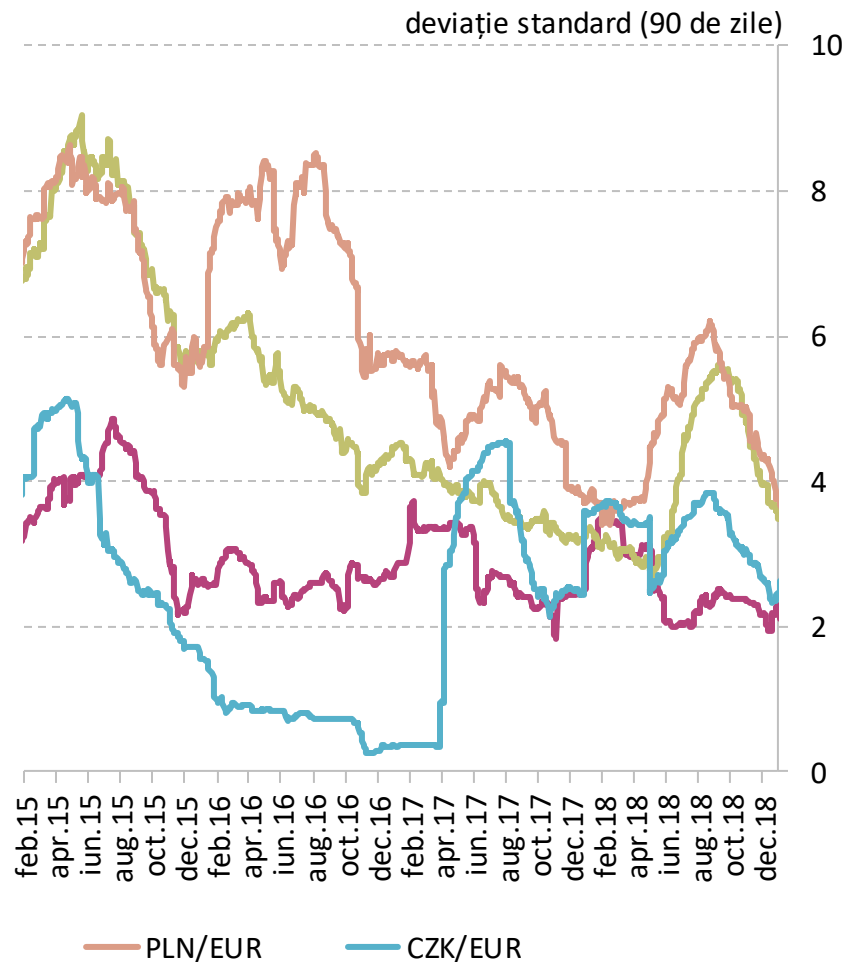
Sursa: BNR

Relativă stabilitate a cursului de schimb al leului față de euro în anul 2018; volatilitate mai redusă comparativ cu monedele din regiune

Cursuri de schimb

Volatilitate istorică

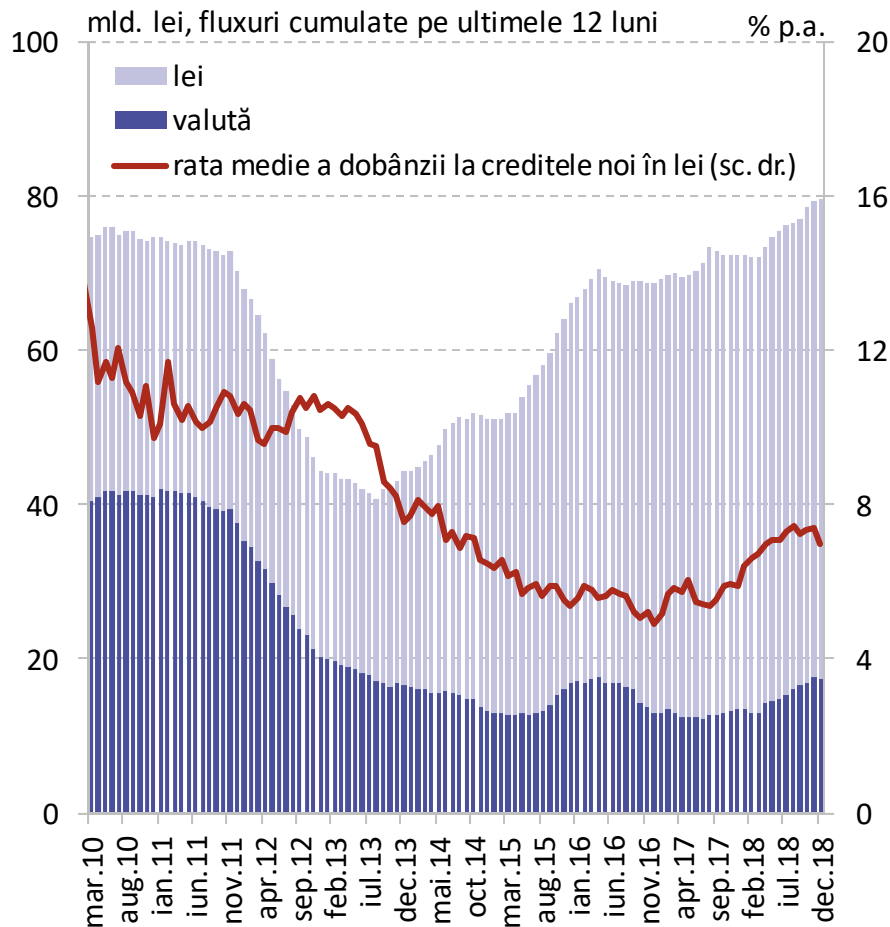
Sursa: Bloomberg

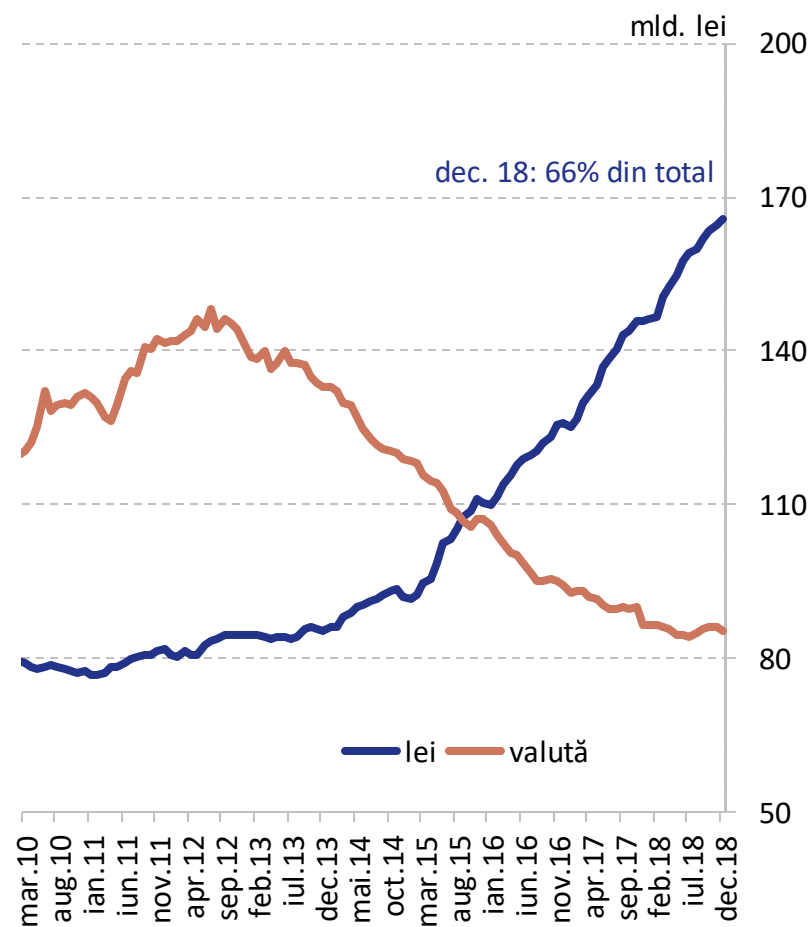
IV. Creditul și masa monetară

Avans important al creditului în monedă națională

Credite noi acordate sectorului privat și rata medie a dobânzii la împrumuturile în monedă națională

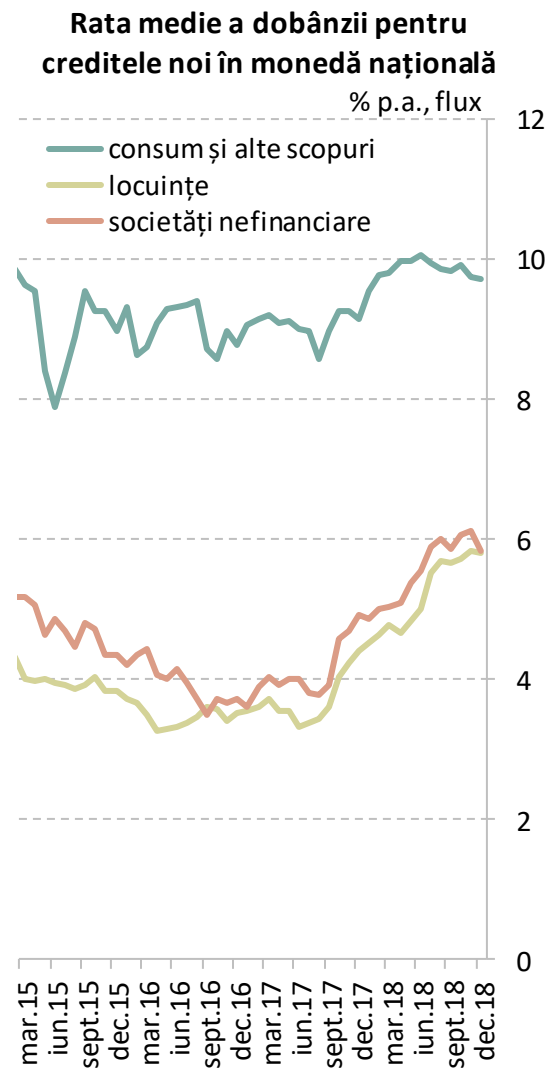
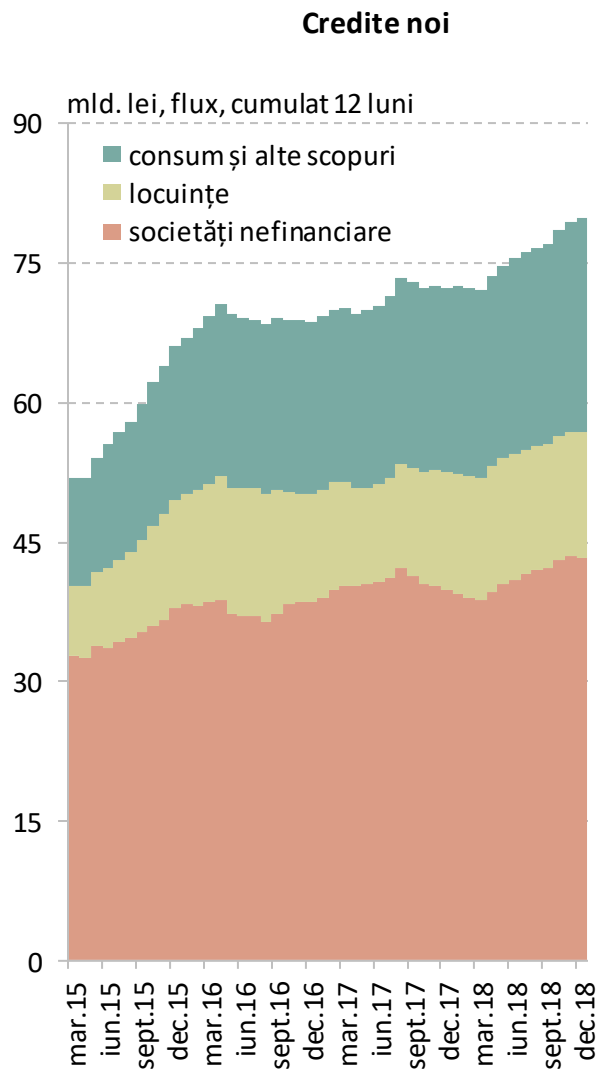
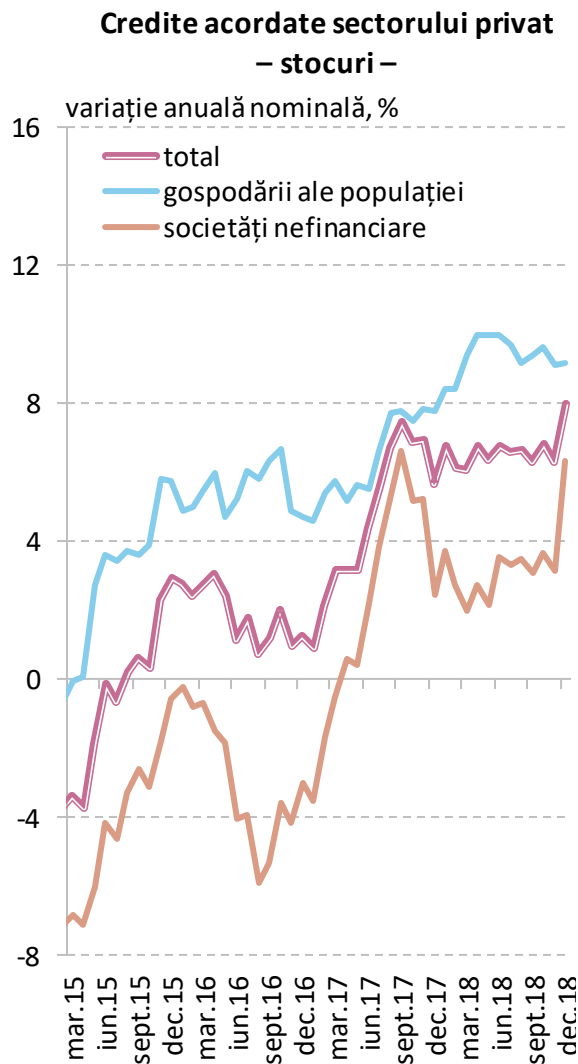

Credite acordate sectorului privat - stocuri -

Sursa: BNR

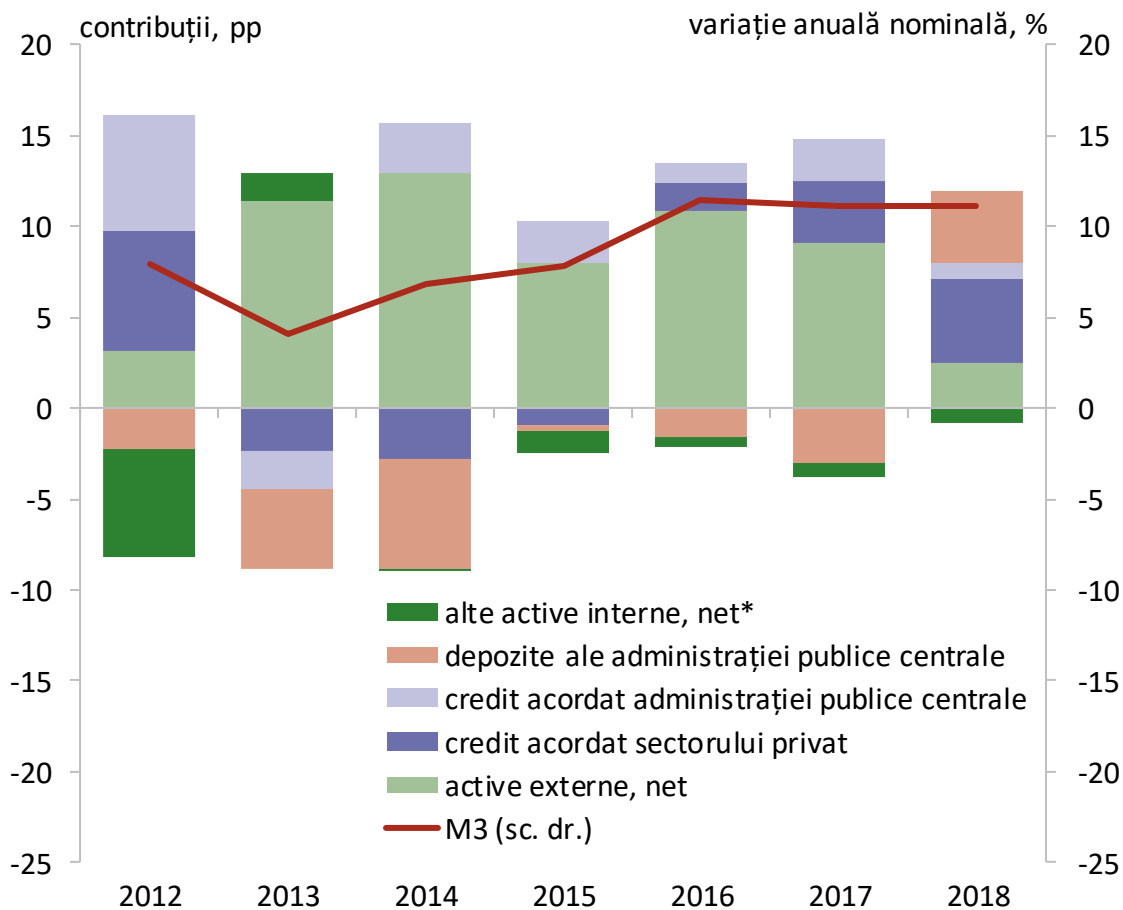
Tendință de restrângere a decalajului de ritm dintre creditele acordate societăților nefinanciare și cele acordate populației în ultima parte a anului 2018

Sursa: BNR, calcule BNR

În contrast cu anii precedenți, în 2018 creditul acordat sectorului privat a constituit principala sursă de creație monetară

Contrapartida masei monetare (M3)

□ Influențe expansioniste, dar de mai mică amplitudine au exercitat și

- Reducerea depozitelor administrației publice centrale
- Creșterea activelor externe nete și a deținerilor de titluri de stat ale instituțiilor de credit

*) pasive financiare pe termen lung, conturi de capital, alte active și alte pasive

Sursa: BNR

V. Stabilitatea financiară

Riscul privind cadrul legislativ incert și impredictibil în domeniul financiar-bancar a revenit începând din a doua parte a anului 2018

Taxa pe active bancare

Adoptarea neașteptată a OUG nr. 114/2018, ale cărei prevederi inițiale afectau stabilitatea financiară și limitau eficiența politicii monetare

Potențialele efecte adverse au fost semnificativ diminuate de modificările prevăzute în OUG nr. 19/2019

Inițiative legislative (declarate ulterior neconstituționale)

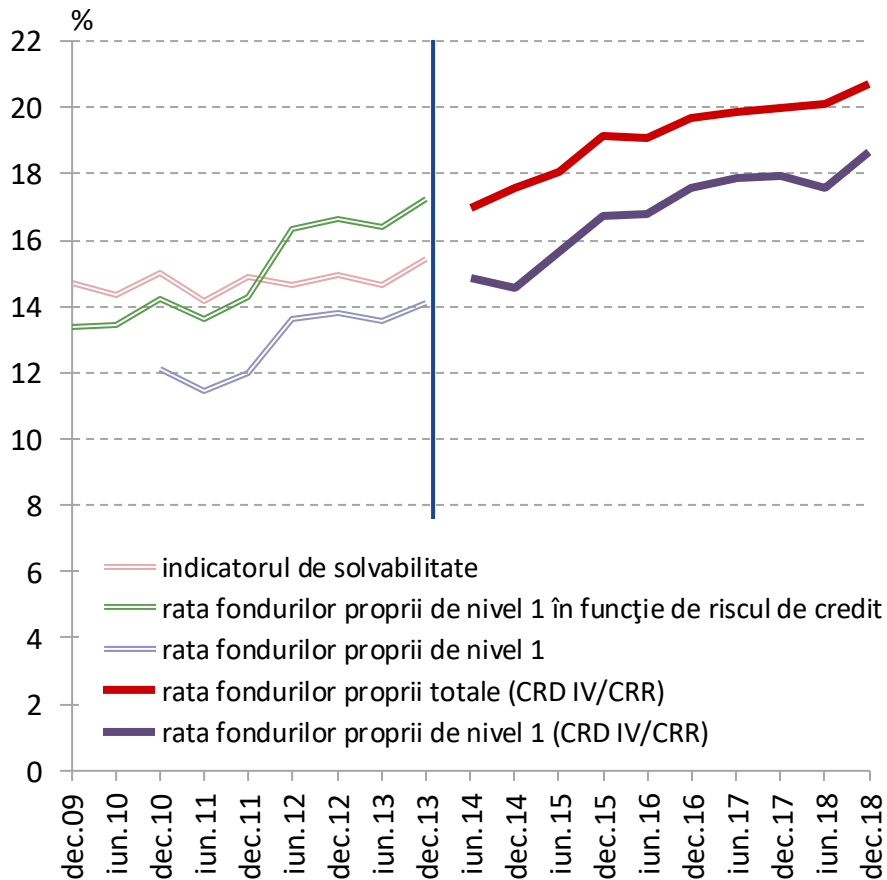
Introducerea unor plafoane maxime ale ratelor de dobândă

Limitarea sumei pe care o poate percepe cesionarul de la debitor la dublul sumei plătite de cesionar cedentului

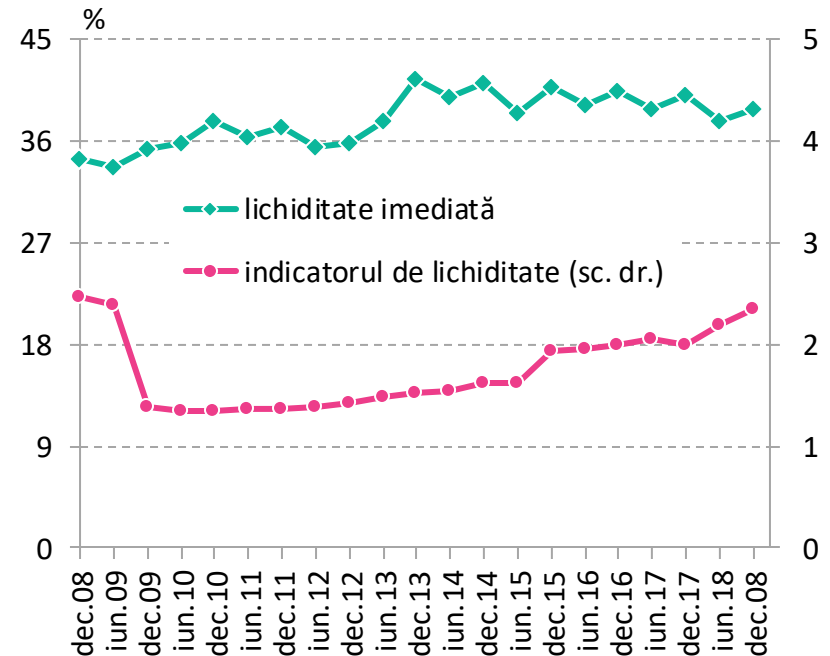
Eliminarea titlului executoriu al contractelor de credit

Niveluri confortabile ale adecvării capitalului și ale lichidității în sectorul bancar

Indicatori de adecvare a capitalului

Indicatori de lichiditate

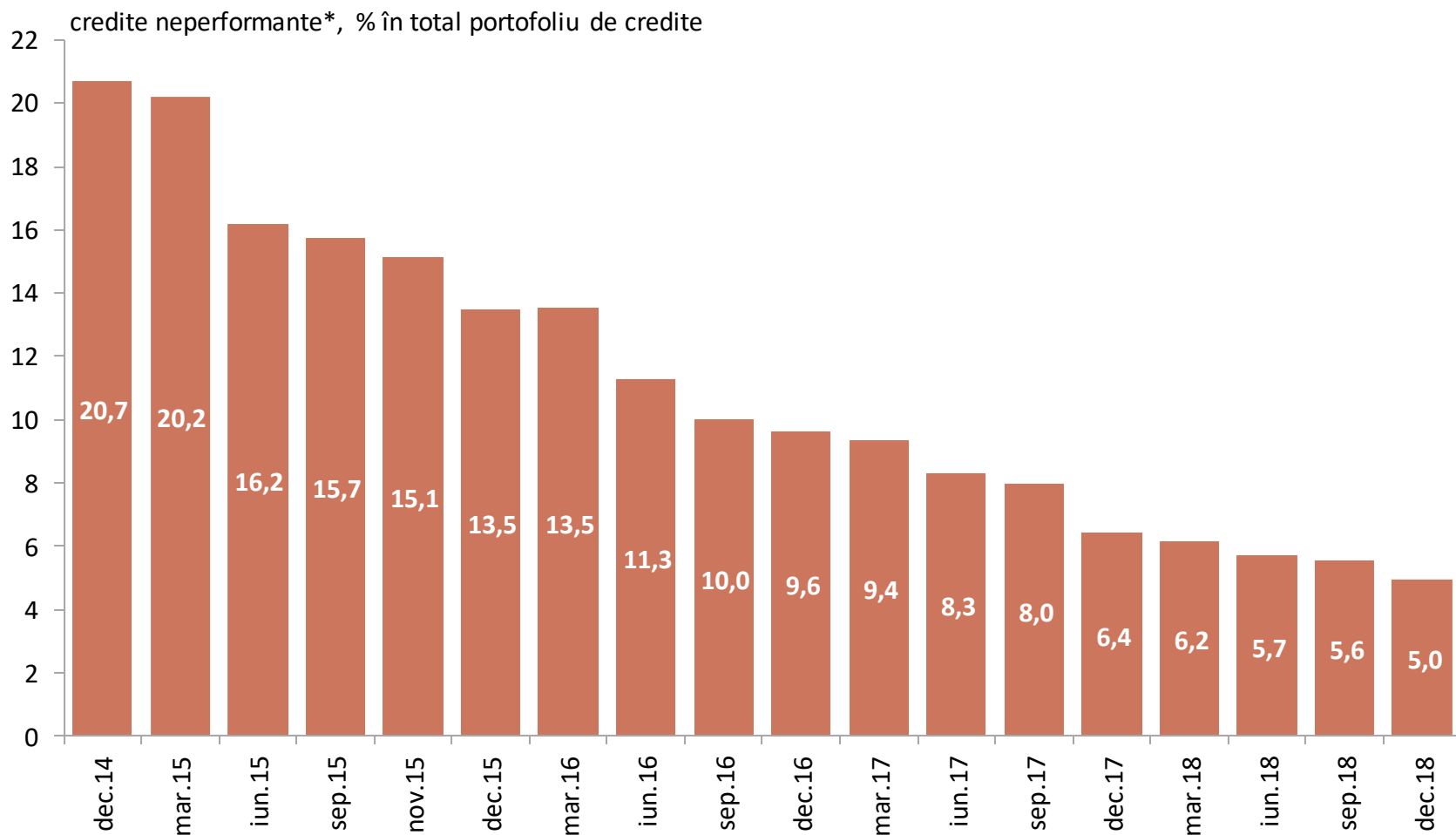

Lichiditate imediată = (numerar, depozite bancare la vedere și la termen + titluri de stat libere de gaj + obligațiuni libere de sarcini) / Total datorii (nivel prudent > 30%)

Indicatorul de lichiditate = lichiditate efectivă / cerințe de lichiditate (prag reglementat = 1)

Sursa: BNR

Calitatea activelor bancare a continuat să se îmbunătățească, pe fondul avansării procesului de curățare a bilanțurilor

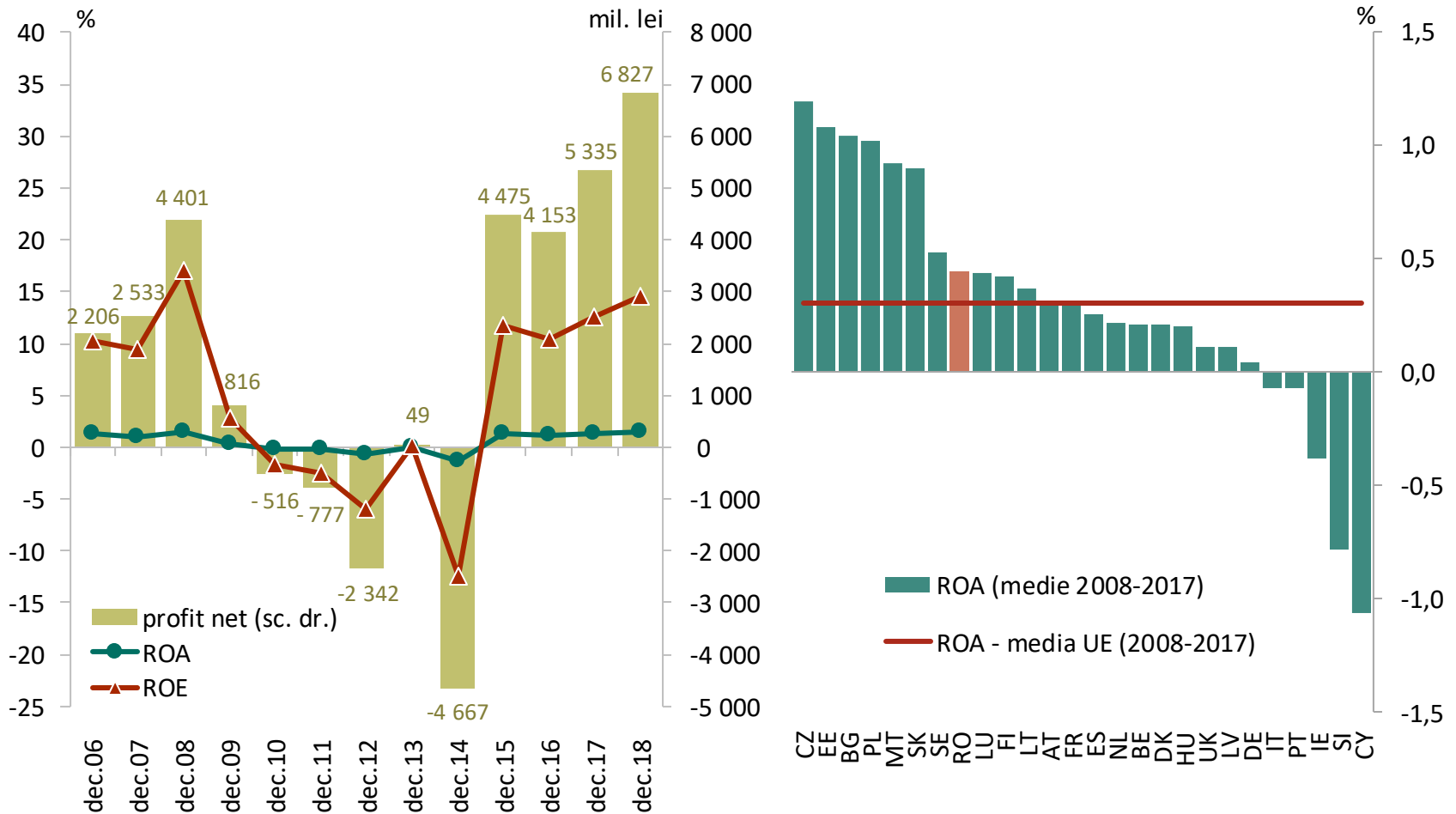

*) Indicator definit de Autoritatea Bancară Europeană ca raport între total expuneri neperformante reprezentate de credite și avansuri și total expuneri reprezentate de credite și avansuri.

Sursa: BNR

Evoluții pozitive în planul rentabilității sectorului bancar; pe termen lung, profitabilitatea este apropiată de media UE

Notă: Începând din ianuarie 2012, indicatorii se calculează potrivit raportărilor întocmite în conformitate cu IFRS.

Sursa: BNR, BCE (date la nivel consolidat)

VI. Comunicarea publică

Respectând principiul transparenței și al responsabilității instituționale, BNR și-a îndeplinit și în 2018 rolul de furnizor de informație economică de calitate

- ❑ Publicarea minutelor ședințelor de politică monetară ale Consiliului de administrație
- ❑ **Publicații periodice:** *Raportul anual, Raportul asupra inflației, Raportul asupra stabilității financiare*, rezultate ale cercetărilor statistice realizate de BNR etc.
  - ✓ Principalele rapoarte sunt transmise nu doar Parlamentului, ci și Președinției, ministerelor și instituțiilor publice cu atribuții în domeniul economic și financiar, precum și universităților și institutelor de cercetare
- ❑ **Publicații ocazionale:** studii și lucrări de cercetare vizând atât spectrul financiar-monetar, cât și diverse aspecte ale economiei reale
- ❑ Comunicate, conferințe și *briefing*-uri de presă
- ❑ **Date statistice:** balanța de plăți, indicatori monetari, indicatori privind sistemul bancar etc.
- ❑ **Seminarii și simpozioane științifice**

Preocupare constantă a BNR pentru educația financiară

- ❑ În anul 2018, BNR a continuat să coopereze cu diverse instituții și organizații implicate în susținerea demersurilor de promovare a educației financiare
  - ✓ A fost încheiat Protocolul de colaborare pentru realizarea de activități comune în domeniul educației financiare, precum și pentru elaborarea Strategiei Naționale de Educație Financiară
    - Colaborare cu Ministerul Educației Naționale, Ministerul Finanțelor Publice, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Asociația Română a Băncilor
  - ✓ A fost demarat un parteneriat pe cinci ani cu OCDE și cu Ministerul de finanțe al Olandei, pentru acordarea de asistență tehnică, orientată cu precădere spre evaluarea nivelului de educație financiară la nivel național, iar ulterior spre oferirea de suport pentru elaborarea strategiei
- ❑ Circa 42 500 de persoane (printre care numeroși elevi, studenți și cadre didactice) au participat în 2018 la proiectele educaționale ale BNR devenite deja tradiționale

VII. Poziția financiară a BNR

Poziția financiară a Băncii Naționale a României a rămas solidă la 31 decembrie 2018

Capitalul propriu al Băncii Naționale a României

mii lei

	31 decembrie 2018	31 decembrie 2017
Capital	30 000	30 000
Rezerve	2 424 432	2 289 285
Cont special de reevaluare	16 246 442	14 828 040
Rezultatul exercițiului financiar	1 183 363	186 715
Repartizarea profitului	-1 088 693	-171 778
Total capital propriu	18 795 544	17 162 262

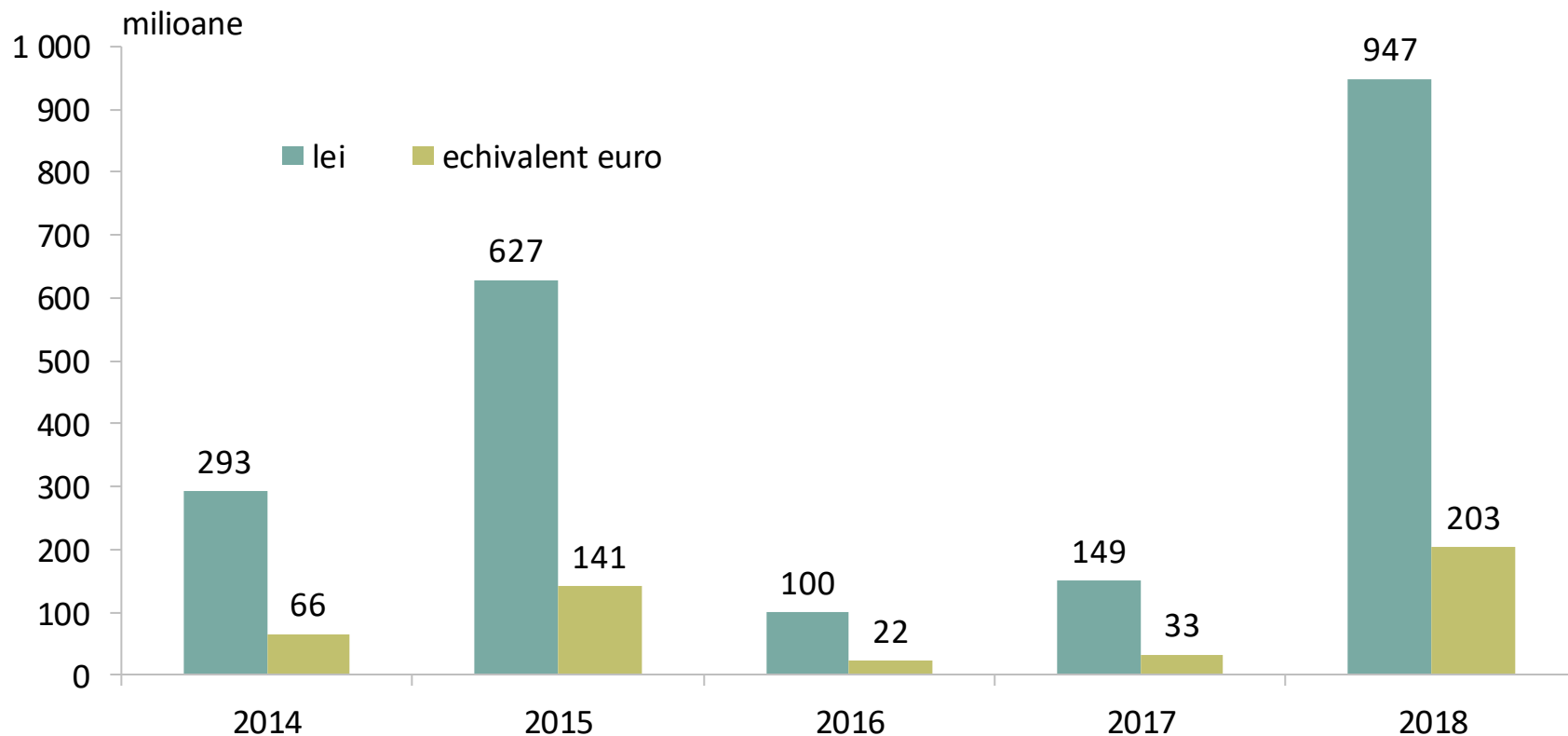
- ❑ La data de 31 decembrie 2018, capitalul propriu al Băncii Naționale a României (reprezentând activele nete) a înregistrat un nivel pozitiv consistent, cu 9,5 la sută superior celui din 2017
- ❑ Un nivel semnificativ al capitalului propriu întărește capacitatea instituției de a-și îndeplini atribuțiile legale naționale, precum și obligațiile care decurg din calitatea de membru al Sistemului European al Băncilor Centrale, garantându-i independența financiară și conferind credibilitate operațiunilor pe care le desfășoară

Rezultatul financiar al Băncii Naționale a României

Activitatea	Rezultat anual (mii lei)	
	2018	2017
Politica monetară	-96 174	-28 509
Administrarea activelor și pasivelor în valută	2 087 794	1 441 659
Emisiunea monetară și decontarea plăților	-40 609	-46 883
Alte operațiuni (cheltuieli nete de funcționare)	-455 313	-419 378
Rezultat operațional total	1 495 698	946 889
Cheltuieli cu diferențe nefavorabile din reevaluare	-313 795	-760 174
Câștiguri nete din reevaluarea construcțiilor și terenurilor	1 460	–
Profitul exercițiului financiar	1 183 363	186 715

- ❑ În anul 2018, BNR a înregistrat profit în sumă de 1 183 363 mii lei, de 6 ori mai mare decât cel înregistrat în anul 2017
- ❑ 80 la sută din profit, respectiv 946 690 mii lei, a fost transferat către bugetul de stat
- ❑ Din profitul rămas la dispoziția BNR, în valoare de 236 673 mii lei, 60 la sută s-a repartizat pentru majorarea rezervelor statutare (142 003 mii lei)
Suma de 94 670 mii lei rămasă după distribuțiile din anul 2018 urmează a fi repartizată în anul 2019, conform legii

Impozitul pe veniturile nete plătit de BNR către bugetul de stat

În perioada 2014-2018, BNR a plătit către bugetul de stat impozite pe venituri nete în valoare totală de 2 116 milioane lei (echivalentul a 465 milioane euro)

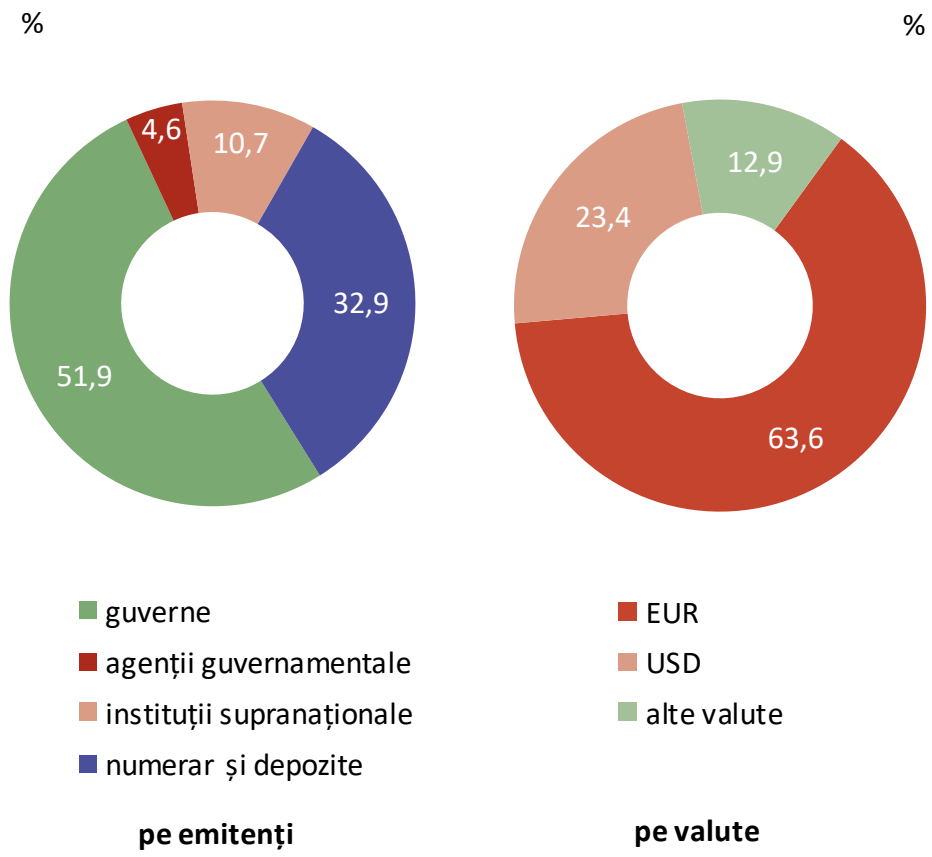
Notă: Veniturile nete sunt determinate potrivit art. 43 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul BNR.

Sursa: BNR

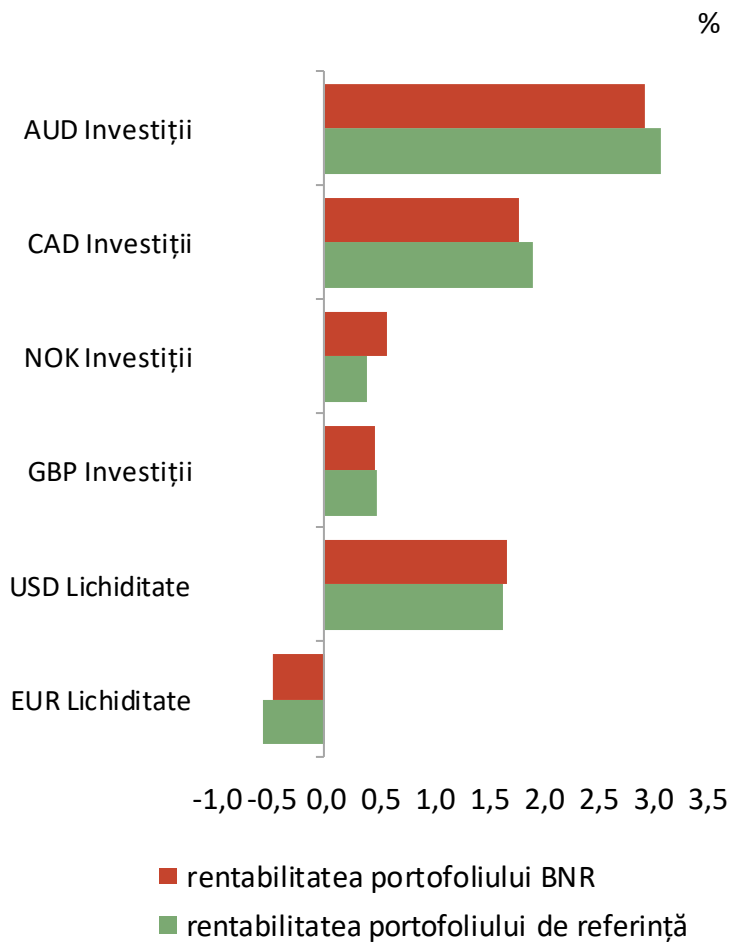

Rezultatul financiar pozitiv al BNR este atribuit în principal activității de administrare a rezervelor valutare, derulată în condiții de eficacitate și prudență, într-un climat extern tensionat

**Structura rezervelor valutare
la 31 decembrie 2018**

Rentabilitate comparativă

Sursa: BNR